

Sağlığımız ve geleceğimiz için mücadeleye!

Sermayenin işçilerin sağlığını ve canını hiçe sayarak salgını nasıl fırsata çevirdiği Dardanel ve Vestel örneklerinde tüm açıklığı ile gözler önüne serildi.

Salgın sürecinin başından beri salgi-

nın ve ağırlaşan krizin faturasını işçi ve emekçilere kesmek için uğraşan, emekçilerin ve ailelerinin canını, sağlığını hiçe sayan sermaye ve AKP iktidarı saldırılarını aralıksız sürdürmektedir.

Emekçilerin sermaye-iktidar işbirliği ile gerçekleştirilen bu saldırıları püskürtmek, sağlıklarına ve geleceklerine sahip çıkmak için mücadeleden başka seçenekleri bulunmamaktadır.

s.7

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2020 Özel / 9
14 Ağustos 2020

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

Krizin faturasını sermaye iktidarına ödetmek için...

İstanbul Sözleşmesi tartışmaları sürüyor...

AKP iktidarının İstanbul Sözleşmesi konusunda nasıl hareket edeceğini şu an için kestirmek olanaklı değil. Ancak kadın düşmanlığının süreceği aşikar.

Fabrikalar işçiler için ölüm kampı!

Soluksuz bırakılan işçi sınıfı, pandemi koşullarında zorla çalıştırılmaktadır. Tarihte işçi sınıfının açık baskı hatta silah zoruyla çalıştırıldığı dönemler olmuştur.

İşsizliğe ve geleceksizliğe karşı örgütlü mücadeleye!

Her sene diplomalı işsizler ordusunun saflarına milyonlarca gencin katılması, kapitalist sistemin gençlere reva gördüğü "geleceği" gözler önüne seriyor.

Beyrut felaketinin ardından Lübnan

s.12

İran'da işçiler ayakta... Son 40 yılın en büyük grev dalgası

s.16

Krizin faturasasını sermaye iktidarına ödetmek için...

Unutulmamalıdır ki işçi sınıfı ve emekçi kitleler ekonomik krizin, sosyal yıkımın, dış politikadaki saldırganlığın daha da ağırlaşacağı kesin olan bedelleri karşısında eylemli bir şekilde harekete geçmedikçe Türkiye'deki boğucu toplumsal atmosferin dağılması mümkün olmayacaktır.

Son dönemde AKP-MHP koalisyonunun attığı adımlar, iktidar cephesindeki telaşı düzenli olarak dışa vuruyor. Baskı ve zorbalık rejimi sürekli tahkim edildiği halde gerici-faşist cephedeki iç huzursuzluk azalmak yerine artıyor. Zira son iki yıldır gericiliğin "yeni Türkiye"sini nefessiz bırakan, haliyle gerici-faşist iktidara desteği peyderpey eriten bir ekonomik kriz hüküm sürüyor. Kitle desteğinin erimesinden duyulan korku ve telaş bir bakıma AKP saflarındaki çekişme ve dalaşmaların da kaynağını oluşturuyor.

Korona öncesi dönemde, iktidar temsilcileri muhtemelen emperyalist dünya düzeninin kararsız hale gelen dengeleri sayesinde ekonomik krizin üstesinden gelebilecekleri inancı taşıyorlardı. Korona salgınının ilk dönemlerinde hala da iyimserlik yayan fırsatlardan, Çin'den kaçacak yatırımlardan pay kapmaktan, Batı'nın üretim üssüne dönüşmekten bahsedebiliyorlardı. Oysa daha ne kadar süreceği belirsizliğini koruyan salgın koşulları, 2018 yazında ABD ile gerilimin tetiklediği ekonomik çöküntüyü içinden çıkılmaz hale getirdi. Emperyalist dünya ekonomisindeki daralma Türkiye gibi ülkelere sıcak para akışını ister istemez sınırlıyor. Dahası AKP iktidarı eliyle sermaye devletinin bölgede izlediği saldırganlık siyaseti ve körüklediği gerilimler (Suriye, Irak, Libya, Doğu Akdeniz, Azerbaycan-Ermenistan sorunları) emperyalist sermaye açısından Türkiye'yi ayrıca riskli kılıyor.

Bu dönem boyunca eldeki fonların sermayeye peşkeş çekilmesi ve para rezervlerinin yağmalanmasının etkileri şimdilerde şiddetli bir şekilde hisse-

diliyor. Dövizdeki tırmanmanın önüne geçilemiyor, reel ücretler ve alım gücü sürekli eriyor, enflasyon tırmanıyor, borç yükü ağırlaşıyor vb. TÜİK'in hafta başında açıkladığı Nisan-Mayıs-Haziran işgücü istatistikleri zaten başka söze gerek bırakmıyor. TÜİK'e göre dahi son bir yılda istihdamda 2 milyon 411 bin kişilik bir azalma var. Üstelik mart itibarıyla pandemi nedeniyle "kısa çalışma ödeneği" ve "ücretsiz izin ödeneği" alan işçiler çalışmadıkları halde istihdam ediliyor gözükükleri halde böyle. Türkiye'nin gerçek işsizlik rakamını veren geniş tanımlı işsiz sayısı ise Mayıs 2019'da 6 milyon 890 bin iken, Mayıs 2020'de 10 milyon 114 bin kişiye, oransal olarak da %29,3'e fırlamış durumda.

Tüm ekonomik göstergeler tepetaklak aşağı doğru yuvarlanıyorken, gerici-faşist iktidarın yapabildiği tek şey yalancılığa daha sıkı sarılmak ve toz pembe hayaller yaymaktan ibaret. AKP şefi, cami olarak hizmete sokmakla övündüğü Ayasofya önünde hiç utanıp sıkılmadan hala "Türkiye tırmanışını yüksek oranda devam ettiriyor" diyebiliyor. "Kimse halkımızı yanıltmaya çalışmasın" diye eklemeyi de ihmal etmiyor. Medyada boy gösteren müritleri de şeflerinin yalanlarına yalan ekleyerek arsızca çırpınıyorlar. Esasında bunun, giderek şiddetlenen ekonomik kriz karşısında barutunu tüketmiş halde kıvranıp durmaktan başka bir anlamı yok.

Çözumsuzlük ve bunun yarattığı gerilim o denli ağır ki "erken seçim" tartışmaları hiç eksilmiyor. Seçimler güya 2023'te yapılacak ama düzen siyaseti cephesinde neredeyse her konu seçimle birlikte ele

alınıyor. Önce koltuk değneği MHP şefinin, ardından AKP şefinin düne kadar demediklerini bırakmadıkları Meral Akşener'i saflarına çağırılmalarını, aynı ideolojik kumaştan her kesime el açmalarını yaşanan krizin etkilerinden bağımsız ele almak mümkün değil. Mevcut iktidarın tek meşruiyet dayanağı sandık çoğunluğu olduğu ölçüde, onu elde tutabilmek için şimdiden her yolu deneyeceklerini sergiliyorlar.

Seçim konusunun gündemde tutulmasının başka yararları da var elbette. AKP-Erdoğan iktidarı karşısında bir seçenek oluşturamayan düzen muhalefeti en çok da bu konu üzerinden kolayca oyalanabiliyor. 18 yılın toplamına bakıldığında düzen muhalefetinin siyaset sorunlarında genelde AKP'nin minderinde peşrev çekmekten öteye geçemediği görülecektir. Rejim krizi, dış politikada iflasi derinleştiren çizgi, Kürt halkına yönelik saldırılar, gericilik, baskı ve zorbalık hamleleri vb. gibi gündemlerdeki "muhalefeti" hep iktidara yaramaktadır. Kaldı ki çoğu durumda gerici-faşist iktidarın değirmenine su taşımakta, son NAVTEX ilanında olduğu gibi dosdoğru kuyruğuna takılmaktadır.

AKP-MHP iktidarını kaygı ve telaşa boğan ve iki yıldır sürekli ağırlaşan ekonomik kriz tablosu dahi düzen muhalefetini saplandığı bu girdaptan çıkaramıyor. Bu aynı zamanda tüm kurumlarıyla devlet aygıtını ele geçirmiş, medya üzerinde doğrudan sahiplikte tekel kurmuş, polis-yargı-hapishane üçgenini giyotin gibi çalıştıran, sosyal medya da dahil her türlü propaganda kanalını boğan AKP-MHP iktidarının seçimle devrilebileceği inancı-

na dayanıyor. Düzen muhalefetine kitle mobilizasyonu ile işinin olmadığını, hatta bundan ölesiye korktuğunu son seçim süreçlerindeki utanç verici itfaiyeciliği yeterli açıklıkta göstermişti zaten. Ne de olsa onun defterinde, sandıkta devirmenin koşulunun dahi kitlelerin protestoya, sokağa, eyleme çekilmesi olduğunun izi bile yok.

Yazık ki her şeyi parlamenter siyasete endeksleme zihniyeti, 2002 seçimlerinden başlayarak derinleşen tasfiyecilik ve erozyon sonucunda sosyalist geçinen solun ana gövdesini de esir almış durumda. Öyle ki düzen cephesinde değişim olasılıklarının salt seçimler bağlamında ele alınması kaide haline gelmiş bulunuyor. Bu temelde özellikle son 10 yıl büyük bir iddiasızlaşma dönemi olarak yaşandı. Başta 7 Haziran 2015 olmak üzere seçim süreçlerinde körüklenen umutlar ve yaşanan hayal kırıklıkları bu iddiasızlaşmayı toplumsal mücadele dinamiklerine yaydı. Deyim uygunsuz parlamenterizme endekli bu zihniyet, reformist sol sayesinde işçi ve emekçilerin ileri kesimlerinde de içselleştirildi.

Yıllardır ağır faturalar ödemekte olan, gerici-faşist iktidarın iç ve dış politikada yarattığı yıkımın yükünü çeken, süregelen ekonomik krizin etkilerini etinde kemiğinde hisseden geniş yığınların, biriken öfkeye rağmen kayda değer bir çıkış yapamaması bundan bağımsız değil. Öncülük rolü oynayabilecek ileri kesimlerdeki parlamenterist atıllık ile bunun sınıf ve emekçi kitleleri sürüklediği hareketlilik ise kitlelerde çaresizlik duygusu yaratmakla kalmıyor, gericiğin işçi sınıfı ve emekçi kitleler üzerindeki denetimini de sürekli kıyor.

Ekonomik krizin can yakıcı faturalara dönüştüğü günlerde AKP şefinin ve avanelerinin ısrarla “büyük Türkiye uçuşta” yalanını savurabilme arsızlığı sergileyebilmelerinin gerisinde en başta bu denetim imkanı yatıyor. Geline yerde bunun kırılması için koşullar her zamankinden daha elverişlidir. Krizin yakıcı sonuçları üzerinden etkili, ısrarlı, yaygın bir çalışmayla sınıfı kuşatmak, işçi ve emekçi bölüklerine çıkış yolu gösterecek, umut aşılacak tepkiler örgütlemek güncel plandaki en önemli devrimci sorumluluktur. Bu, aynı zamanda parlamenter siyasete kilitlemiş farklı mücadele dinamiklerinin üzerindeki ölü toprağını silkeleyip atmanın da başlıca koşuludur. Unutulmamalıdır ki işçi sınıfı ve emekçi kitleler ekonomik krizin, sosyal yıkımın, dış politikadaki saldırganlığın daha da ağırlaşaacağı kesin olan bedelleri karşısında eylemli bir şekilde harekete geçmedikçe Türkiye’deki boğucu toplumsal atmosferin dağılması mümkün olmayacaktır.

“Şahlanma” vaatleri çöktü...

Krizin faturasını kapitalistlerle sarayda sefahat sürenler ödesin!

2008’de ABD’de patlak veren mali kriz, kapitalist devletlerin trilyonlarca dolar akıtmasına rağmen aşılamadı. Bu olguyu kabul eden sistemin efendileri, krizi aşma iddiasını terk edeli yıllar oldu. Onlar, artık “kriz yönetimi”ni esas alan bir politika izliyorlar. Dalgalı bir seyir izlese de, sistem kronik krizler döneminde dir.

Türkiye kapitalizmi genel anlamda sistemin bu yapısal ‘kronikleşmiş-kriz’ hastalığından muaf değil. Tersine, AKP-MHP rejiminin izlediği politikalar var olan krizi daha da derinleştiriyor. 2008’den sonra ekonomi defalarca krizin dalgalarına maruz kaldı. Özelleştirmeden, kara paradan, yağmadan/talandan kaynak yaratan AKP güdümündeki sermaye iktidarı, şu veya bu şekilde sarıntıları atlatabildi. Elbette her zaman yükü emekçilerin sırtına yıkarak yaptı bunu. Son gelişmeleri analiz edenler ise, “deniz tükendi” tespitini yapmaya başladılar.

Kitle desteği düşmeye devam eden iktidar, kendi bekasını merkeze alan bir politika izliyor. Saltanatı elden bırakma hezeyanı öyle bir noktaya vardı ki, kapitalist ekonominin kurallarını bile hiçe sayan yöntemlerden medet umar hale gelen bir rejim var işbaşında. Aynı anda hem döviz kurunu sabit tutma hem faizin yükselmesini engelleme taktiği izleyen AKP-MHP, kendi bekasını için Merkez Bankası’ndaki döviz rezervlerini hovardaca harcadı. Kamu bankalarını da kasalarındaki döviz satmaya zorladı. Buna rağmen ancak bir dönem için dolar kurunu sabit tutabildi. Şimdi ise izlenen politikanın bedeli katlamalı bir şekilde halkın sırtına yıkılıyor.

Ekonomiyi sarsan döviz kurlarındaki artış, kimse için sır sayılmaz. Örneğin ilerici ekonomistler, Türkiye’deki kapitalist ekonominin çöküşüne doğru gittiğini pek çok kere dile getirdiler. Zira ekonominin işleyiş yasaları gidişatın krize doğru olduğuna işaret ediyordu.

İktidarın izlediği politika, çöküşü ertelemiş olsa bile, bu daha büyük bir çöküş zemin döşeme pahasına olmuştur. Yani siyasi hesaplarla döviz kurunu sabit tutanların temel derdi rejimlerinin

ömrünü biraz daha uzatmaktır. Dövizin yükselişini yapay yöntemlerle frenleyerek, bu hedefe ulaşmaya çalıştılar. Oysa vardıkları nokta tam tersi oldu. Kısa süre sabit tutulan döviz fiyatları hızla yükseldi. Deniz tükendiği için artık kısa süreli yapay çözümler üretmeleri de zordur. Çünkü kamu bankalarının döviz birikimini çarçur etmekle kalmadılar, Merkez Bankası’ndaki rezervleri de harcadılar. Artık tek umutları kaldı; bir kez daha dışarıdan kara para transfer etmek. Göründüğü kadarıyla bu defa kara paranın babaları da AKP-MHP koalisyonunu kurtarmayacak.

Bu icraatlar sayesinde bazı kapitalistlere ve şirketlere gün doğdu. Çünkü bunlar kurun yükselişini bildikleri için dolar stokladılar. Döviz fiyatlarının yükselmesi sayesinde vurgun yaptılar. Öte yandan iktidara yakın bazıları ise düşük faizli krediler çekerek döviz stoku yaptılar. Hem yerli yem yabancı kapitalistler bu vurgundan pay aldı.

Ekonomi çöküşün eşliğinde dolanırken hem AKP şefi T. Erdoğan hem ekonominin başında bulunan damadı “başarı masalları” anlatmaya devam ettiler. Saraydan beslenen medya ise, bu zırvaları topluma empoze ederek, gerçeklerin üstünü örtmeye çalıştı. Oysa başka bazı gerçekleri bir süreliğine gizlemek mümkün olsa da, ekonomik çöküş için bu geçerli değil. Çünkü milyonlarca emekçi bunun yıkıcı sonuçlarını dolaysız bir şekilde etinde-kemiğinde hissediyor. İşsiz kalarak, yoksullaşarak, borç batağına batarak, insanca yaşama imkanlarından yoksun kalarak vb...

Ekonomideki çöküşün kaçınılmazlığı su yüzüne çıkınca, “Türkiye büyüyor”, “dünya devleti oluyoruz”, “önümüzde

büyük fırsatlar var”, “yakında şahlanacağız” gibi safsataları utanmazca tekrarlayıp duranlar, ortalıkta görünmeye başladı. İşe bir kez daha koşulan medyadaki saray beslemeleri, yine “dış güçlerin” kurduğu “döviz kumpasları” zırvasını ortaya attılar. Oysa bu yozlaşmış tetikçi takımını besleyen AKP-MHP rejiminin izlediği politika, tam da yabancı vurguncuların işine yaradı.

Ekonomiyi çöküşe sürükleyen iktidar kendi bekasını için yalan, manipülasyon, zorbalık, din istismarı, ırkçılık gibi her rezaleti pervasızca kullanıyor. Dış politikada saldırganlık/savaş politikasını da histerik bir şekilde sürdürüyor. Doğu Akdeniz’de savaş olasılığı tartışmaları gündemde. Her icraatıyla ekonomik çöküşü derinleştiren iktidar, işçi sınıfıyla emekçilere karanlık bir gelecek vaat ediyor. Ekonomik çöküş, halk sağlığını hiçe sayan politikaların da etkisiyle yayılan korona pandemisinin getireceği yeni yükler de eklenecek. Yıllardır pazarlanan “Başarı”, “Büyüme”, “Zenginleşme”, “Şahlanma” gibi “büyük vaatler”in sahtekarlıktan ibaret olduğu gözler önüne serilmiştir.

Kapıya dayanan çöküşün bir nedeni kapitalizmin yapısal sorunlarıysa, diğeri de beka histerisine kapılan AKP-MHP rejiminin politikalarıdır. Hal böyleyken ne kapitalistler ne saraylarda sefahat sürenler faturayı ödeyecek. Onların birleşip yükü işçi sınıfıyla emekçilerin sırtına yıkarak için her yola başvuracaklarından kuşku duymamak gerekiyor.

Bu kirli hesapları ancak emekçilerin örgütlü mücadelesi bozabilir. Bunun için ise, “Krizin faturasını kapitalistlerle saraylarda sefahat sürenler ödesin!” şiarını yükseltip “Sınıfa karşı sınıf” eksenli bir mücadele hattı örmek şarttır.

İstanbul Sözleşmesi tartışmaları ve “mayınlı arazi”de yürümek...

AKP iktidarının, kadına yönelik şiddeti ve aile içi şiddeti engellemeyi içeren İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmek yönündeki eğilimi üzerinden tartışma ve tepkiler devam ediyor. Tüm yurttaki kadın örgütleri ve ilerici-devrimci güçlerin katılımı ile eylemler gerçekleşirken, kimi sendikalara üye işçiler de fabrikalarda eylemler düzenlediler.

Sözleşmeyi yeniden gündeme getiren ve çekilmesi gerektiğini Tayyip Erdoğan'a sunan Akit yazarı Abdurrahman Dilipak'ın da içinde olduğu Türkiye Düşünce Platformu, “mayınlı alana girdiklerini fark ettiklerini” ifade ederek, önerilerini geri çektiler. Türk sermayesinin belkemiğini oluşturan grupların, burjuva muhalefetin, hatta AKP'ye bağlı KADEM'in de İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmeye itiraz ettiği atmosferde başka çareleri de yoktu doğrusu. AKP MYK'nın sözleşmeden geri çekilmeyi değerlendireceği 5 Ağustos toplantısı ise ertelendi. İktidar sözcülerinden konuya dair açıklama yapılmazken, AKP iktidarının yandaşları gelişen tepkileri de gözeterik açıklamalar yapmayı sürdürüyorlar. Halen sözleşmeden geri çekilmesini savunanlar, kadına yönelik şiddete karşı “yerli ve milli” projelerini öne sürmeye devam ediyorlar.

İstanbul Sözleşmesi tartışmasının geçtiği bu süreçte, sermayenin vurucu gücü olan AKP iktidarı ekonomik, sosyal ve kültürel olarak çok yönlü kriz içinde debeleniyor. Pandemi süreciyle beraber ekonomik kriz daha da ağırlaşmış durumda. İç ve dış borç ödemelerinde yaşanan kaynak sıkıntısı, üretimin gün geçtikçe daralması, son günlerde doların rekorlar kırarak yükselmesi ve TL'nin gün geçtikçe değer kaybetmesi, bu krizin en belirgin göstergeleri olarak yaşanıyor.

AKP şahsında birleşmiş gerici koalis-

yonun kendi iç çatışmaları ve çelişkileri yaşanan siyasal krizin bir başka yönü olarak kendini gösteriyor. Geçmiş dönemde yaşananlarla aynı boyutta olmasa bile, son olarak İstanbul Sözleşmesi tartışmaları da AKP içinde bir başka gerilim alanı olarak yansımış durumda. Kimi burjuva yazarlara göre, yakın zamanda AKP içinde en gerilimli ve tartışmalı başlığı İstanbul Sözleşmesi oluşturuyor. Geçmişten beri AKP'nin has adamlarından biri olan Abdurrahman Dilipak ile AKP'nin yürün-gesindeki KADEM üyeleri arasında geçen tartışmalar ve beraberinde AKP kadın kollarının da tartışmanın bir tarafı olması, bu iç gerilimin kamuoyuna yansıyan boyutunu oluşturuyor.

Kuşkusuz ki, bu tabloyu tamamlayan en temel öge rejim krizinin varlığını sürdürüyor olmasıdır. TKİP 6. Kongre Bildirgesi'nde vurgulandığı gibi, “... elinde tuttuğu muazzam güce ve hala da sahip olduğu önemli kitle desteğine rağmen, bu güçler koalisyonu ve onun kurmaya

çalıştığı yeni rejim, henüz oturmuşluk-tan ve dolayısıyla istikrardan yoksundur. Hassas ve kırılabilir dengelere dayalıdır. Aradan geçen yıllara rağmen hala da es-neme yeteneği gösterememesi bunun bir göstergesidir.”

Gerici güçler toplumun geniş kesimlerini tek adam rejimine ve yaratmak istedikleri dinci-gerici düzene razı ettiremedikleri koşullarda, AKP iktidarı gün geçtikçe geriye doğru yol alıyor. Temel dayanağı olan geniş seçmen desteğinin gün geçtikçe erimesinin telaşıyla, baskı ve terörü artırarak ve gerici manevralarla ayakta kalmaya çalışıyor.

Tüm bunların bir parçası olarak “mayınlı alan” olan kültürel kriz ise, AKP'nin ayağına dolanmaya devam ediyor.

Bu atmosferde, AKP iktidarının İstanbul Sözleşmesi konusunda nasıl hareket edeceğini şu an için kestirmek olanaklı değil. Ancak dinci-gerici iktidarın, kadınları hedefleyen politikalarının hız kesmeden süreceği aşikar. Baskı ve sömürü dü-

zenine boyun eğen bir toplum yaratma hedefinin bir parçası olarak kadınların her bir yolla baskı altına alınması, sindirilmesi ve biat ettirilmesi önem taşıyor. Ondandır ki izlenen politikalarla şiddet ve cinayetlere adeta davetiye çıkartılıyor. Kadınları kısmen de olsa koruyan yasalar yok sayılıyor, üzerine çokça tartışmaya konu olan İstanbul Sözleşmesi yıllardır uygulanmıyor. “Aileyi koruma” hedefiyle boşanma kanunu, nafaka yasası gündemden düşmüyor. Çocuk istismarını yasalılaştırmak için fırsat kollanıyor. Devletin tüm kurumları kadınları aşağılayan ifadeleri sürdürüyor vs...

İstanbul Sözleşmesi konusunda AKP'ye geri adım atılabilmek kuşkusuz ki önem taşıyor. Ancak diğer toplumsal sorunlar için geçerli olduğu gibi, kadınlara dönük kapsamlı saldırıların da kadın-erkek emekçilerin fiili meşru mücadelesi ile büyütülerek püskürtülmesi önem taşıyor.

Kadınların eylemine yine polis terörü

AKP-MHP iktidarının kadın düşmanlığında son perde olarak gündeme getirdiği İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme tartışmalarına karşı bugün kadınlar yine sokağa çıktı.

Türkiye'nin dört bir yanında “İstanbul Sözleşmesi'nden vazgeçmeyeceğiz!” diye haykıran kadınlar geçen hafta İzmir'de polis terörüne maruz kalmıştı.

Bugün de eylem yapmak isteyen kadınlara polis saldırdı. Ankara'da Kolej'de

bir araya gelen Ankara Kadın Platformu üyesi kadınlar polisin azgınca saldırısıyla karşılaştı. Saldırıda 24 kişi polis tarafından sürüklenerek, darp edilerek işken-ceyle gözaltına alındı. Gözaltına alınan-

lar gece saatlerinde serbest bırakıldı.

İstanbul Kadıköy'de ve Avcılar'da kadınlar İstanbul Sözleşmesi'nden vazgeçmeyeceklerini haykırdılar.

Kadıköy Khalkedon Meydanı'nda gerçekleşen “yaşam zinciri” eyleminde Ankara'daki polis terörü kınanarak kadınların baskı ve saldırılara rağmen sokakları terk etmeyeceği haykırıldı. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme tartışmalarına son verilmesini isteyen kadınlar broşür dağıttı.

Avcılar'da Deprem Anıtı önünde bulunan kadınlar İstanbul Sözleşmesi üzerine broşür dağıtımını gerçekleştirdi.

Avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın avukatı Çiğdem Akbulut'la konuştuk...

“Onların direncine ses olmamız gerekiyor”

(...)*

-Avukatların içeride ölüm orucu direnişiyi devam eden süreç, dışarda da ailelerin, yoldaşlarının ve dostlarının mücadelesi ile sürüyor. Bunun sonucunda Ebru ve Aytaç Adli Tıp Kurumu'na götürüldü ve ATK'nın verdiği hapisanede kalamazlar raporu 37. Ağır Ceza Mahkemesi'ne sunuldu. Avukatların tahliye kararı beklemesine rağmen Ebru ve Aytaç hastaneye kaçırıldı. Şu an sağlık durumları nasıl?

...Hukuksuzca gerçekleşen yargılama sürecine hukuki yollarla itirazlarımızı yaptık. Bölge Adliye Mahkemesi ve İstinaf Mahkemesi hiçbir itirazımızı değerlendirmede. Bunun üzerine arkadaşlarımız Şubat ayında adil yargılanma talebiyle açlık grevine başladılar. 5 Nisan 2020 Avukatlar Günü'nde açlık grevini ölüm orucuna çevirdiler. Talepleri, adil yargılanma hakkının sağlanması. Sadece kendileri için değil herkesin maruz kaldığı adaletsizliğe karşı adil yargılanmanın sağlanmasını talep ediyorlar. Talepleri son derece hukuki ve meşru. Mevcut sistemin uygulanması ile sağlanabilecek bir talep. Arkadaşlarımız, 'sonu ölüm dahi olsa biz bu haklı talebin yerine getirilmesini istiyoruz' diyor. Ancak gelinen aşamada siyasi baskıların sürekli devam ettiğini biliyoruz.

Arkadaşlarımızın sağlık durumu özellikle pandemi koşullarının da etkisiyle cezaevinde kalmaları için uygun olmayan bir noktaya geldi. Hapishanelerin hijyen koşulları, yararlanabildikleri haklar, bağımsız hekimler tarafından gözlemlerin yapılması isteğinin karşılanmaması gibi bir çok sebeple Adli Tıp Kurumu'na tahliye olmalarına yönelik bir talebimiz oldu ve ATK buna karar verdi. ATK, cezaevinde kalmalarına sağlık durumlarının uygun olmadığını tespitini yaptı. Müdahale edilmeleri gerekir dedi. 37. Ağır Ceza Mahkemesi de cezaevinde kalmaları uygun olmadığına tespitine rağmen tutukluluk durumuna devam kararı verdi. ATK'na atf yaparak hastaneye kaldırılmalarına karar verdi.

Burada 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nin yanlış bir hukuki değerlendirilmesi söz konusu. ATK, bir tespitte bulunuyor yalnızca. Hastanede tedavi edilmeleri gerekiyor ama bu kararı verebilecek olan

mercisi 37. Ağır Ceza Mahkemesi değil. Meslektaşlarımızın bir tedavi talebi söz konusu değil. Meslektaşlarımız bilinçleri kapanması halinde dahi herhangi bir tetkikten, tedaviden ya da müdahaleden uzak olmak istiyor. Böyle bir talepleri yok. 37. Ağır Ceza Mahkemesi sadece tutukluluk durumunun devamına ya da tahliyeleri yönünde karar verebilecekken 'adli kontrol tedbirleri yetersiz kalırsa cezaevinde kalmaları gerekir ama şu süreçte hastaneye yatırılmaları gerekir' diyerek kendi yetkisini aşan bir kararı ortaya koydu.

Hastaneye kaldırıldılar. Her ikisi de pandemi hastanesindeler, her ikisi de Covid-19 hastalarının tedavi gördüğü hastanedeler ve hapisaneden çok daha kötü şartlar ve hayati risk altındalar. Refakatçilerinden ve avukatlarından edindiğimiz bilgiler, hapisanede bile daha steril ortamda bulduklarına dair. Yanlarına sürekli temizlik görevlileri, sağlık çalışanları, kapılarında bekleyen jandarmalar maske, galoş, eldiven gibi en ufak tedbir dahi almaksızın gün içinde odalarına sürekli girip çıkıyor. Ölüm orucunda geride bıraktıkları gün itibarıyla ısı, ışık, koku gibi duyarlılıkları artmış durumda ve 24 saat yanan ışık sebebi ile gece de uyuyup dinlenemiyorlar. Aytaç Ünsal için ışığın kapatılması kazanıldığında, gece yarısı gelip tuvaletin kapısı açılıyor bu

sefer kokudan kaynaklı zorlanıyor. Bunlar çok basit şeyler ancak ölüm orucunun 220 gününü geride bırakan biri için bunlar hayati önemde. Kokular, sesler ve ışık onları daha fazla yıpratıyor ve dirençlerini kıran etkenler.

Arkadaşlarımızın bilinçleri açık, taleplerinin arkasındalar. Tedavi talep etmediklerini ısrarla söylüyorlar. Her ikisi de hastane koşullarının cezaevinden daha ağır olduğunu söylüyorlar. Sağlıkları ATK raporundan sonra çok büyük hızla daha da kötüye gitmiş durumda.

-Son olarak yapmak istediğiniz bir çağrı var mı?

Öncelikle meslektaşlarımıza çağrımız var. Meslektaşlarımızın şunu bilmesini istiyoruz, yargılanan avukatlık faaliyetiydi. Onlar sol, sosyalist, demokratik alanda mücadele edenlerin, haklarını arayan işçilerin, katledilen işçilerin avukatlıklarını yaptıkları için yargılanıyorlar. Onlara yöneltilen suçlama bu.

Bugün meslektaşlarımızın maruz kaldığı suçlamaya gösterdikleri dirence, eylem biçimlerini destekleyip desteklememeyi tartışmadan, ses olmamız gerekiyor. Çünkü yarın adliyede karşılaştığımız en ufak sorun bugünkü kazanımızla alakalıdır. Avukat olarak yetkililerin bize bakış açısıyla alakalıdır. Avukatlık yapmamızı engellemeye ça-

lışıyorlar. Tüm kamuoyuna, aydınlara, sanatçılara, gazetecilere, öğrencilere, müvekkillerimize meslektaşlarımızın bu çağrısına ses olmalarını, destek olmalarını istiyoruz.

Arkadaşlarımızın ne yazık ki ölüm orucu yapmak zorunda oldukları bu talebin mimarı bir yanıyla da biziz. Biz onların uğradığı bu hukuksuzluğa birebir tanık olmamıza rağmen yeterli sesi yükseltmediğimiz için arkadaşlarımız bu kararı vermek zorunda kaldı. Avukatlık mesleğine dönük saldırılar aynı şekilde devam etti. Geçtiğimiz haftalarda baroların karşı karşıya kaldığı saldırıyı biliyoruz. Bunların tamamı savunma mesleği ile alakalı.

Eğer bugün sesimizi güçlü çıkarmazsak yarın biz avukatlar mesleğimizi yapamayacağız. Hak ihlaline uğrayanlar da kendilerini savunacak bir avukat ve avukat örgütü bulamayacaklar. Bugün kadın cinayetlerine, çocuk istismarına, işçi katliamlarına, Kürt ve Alevi halkının uğradığı ayrımcılığa karşı ses çıkartabilecek, haklarını savunabilecek avukatların mesleklerini yapabilmeleri için herkesi ses olmaya çağırıyoruz.

*Röportaj gazete için kısaltılmıştır. Tamamına Kızıl Bayrak web sitesinden erişilebilir.

AKP iktidarının koronavirüsle “savaşı”

Dünyayı kasıp kavuran koronavirüs salgını ile birlikte insanlık, kapitalist sistemin acımazlığını ve barbarlığını bir kez daha yaşayarak deneyimledi. Dünyanın zenginliklerini elinde tutan bir avuç asalak için çalışan emperyalist- kapitalist devletler, salgın sürecinde de asıl olarak bu zenginliğin devamlılığını ve katlanarak artmasını sağlamak için çalıştı.

Türkiye’de de kapitalistler ve sermaye devleti işçi ve emekçilere kabus dolu günler yaşattı ve yaşatmaya devam etmektedir. Açıklanan her tedbir paketinden kapitalistlere teşvik çıkarken emekçilere ise katmerli kölelik dayatıldı. Hali hazırda var olan krizin ağır sonuçlarıyla yüz yüze kalan işçi ve emekçiler salgınla birlikte tamamen açlığa ve ölüme terk edildiler. Ellerinde kalan kırıntı hakları dahi bu süreçte kaybetmekle karşı karşıya kalan işçi ve emekçiler fabrikalarda, iş yerlerinde ölümlerle burun buruna çalıştılar. Son olarak Çanakkale’deki Dardanel fabrikasında uygulanan “Kapalı devre üretim” dayatması, dudak uçurtan cinsten oldu. Fabrikada vaka çıkmasına rağmen üretime ara verilmedi. Üstüne üstlük burjuva yasasında dahi yeri olmayan “kapalı devre” uygulamasını hayata geçirdi. Uygulamanın altında Çanakkale Valisi ve CHP’li belediye başkanının imzasının olması ise bir kez daha göstermiştir ki, sermaye devleti için asıl olan her koşulda kapitalistlerin karını korumaktır. Kapitalistlerin iştahını kabartan “kapalı devre” uygulamasının pandemi koşullarında yaygınlaşma ihtimali ise yüksektir. Tek başına bu örnek bile işçi ve emekçileri virüsten kaynaklı daha zor günlerin beklediğini göstermektedir.

1 Haziran’dan itibaren kapitalist ekonominin çarkları dönsün diye startı verilen “yeni normal”e geçiş süreci salgının yayılmasını hızlandırdı. Salgını kontrol altına aldıklarını iddia eden AKP iktidarı, kısmi olarak alınan önlemleri bile bir kenara bırakarak virüsün yayılmasına davetiye çıkardı. Salgına karşı alınan önlemleri bireyin sorumluluğuna bırakan AKP-MHP koalisyonu, vaka sayılarının artması üzerine toplumu günah keçisi ilan etti. Böylelikle salgının yayılmasındaki sorumluluğunu gizlemeye çalışan AKP iktidarı, “maske - sosyal mesafe - hijyen” diyerek işin içinden çıktı.

Baskı ve yasaklara kılıf uydurmak için

salgını bahane eden dinci- gerici AKP iktidarı, söz konusu kendi bekası olunca salgını bir çırpıda unutulmaktadır. AKP - MHP koalisyonu gerici taban kitlesini canlı tutmak için Ayasofya’yı Cami’ye çevirerek, toplu namaz şovu yapmaktan geri durmadı. Salgın günlerinde binlerce insanı Ayasofya’ya topladı. Ellerinde kılıçla dünyaya meydan okuyan gericiler, virüsü unuttu ve salgının daha fazla yayılmasına neden oldu. Etkisi şimdilerde ortaya çıkacak olan Ayasofya Camii şovunun bilançosu tek tek vakalar olarak haberlere yansımaya başladı.

Sermaye ve sözcüleri bir yandan zorunlu haller dışında evde kalın diyorlar öte yandan ekonomi canlansın diye tatil çıkarın, düğün yapın, AVM’lere gidin, alışveriş yapın diyor. İnsanın “bu ne perhiz bu ne lahana turşusu” diyesi gelmektedir. Piyasanın canlanması için para döngüsünü sağlamak adına insanları harcamaya teşvik eden sermaye iktidarı, virüs dinlemiyor. Turizm sektörü kazansın diye yapılan tanıtım reklamlarında otellerin virüse karşı aldığı “önlemler” gösterilmektedir. Fakat alınan bu önlemler burjuvalar ve orta sınıf için geçerli olmaktadır. Zira, bayram tatilinden yansıyan görüntülerde, emekçilerin halk plajlarında hiçbir önleme tabi tutulmadan adeta virüsle baş başa bırakıldığına tanık olduk. Kurban bayramı ile ilgili hiçbir önlem alınmazken ortaya çıkan kalabalık görüntüler önümüzdeki günlerde sıkıntının büyümesine neden olacaktır.

İşi, yalan ve manipülasyonla gerçekleri gizlemek olan AKP’li Sağlık Bakanı, salgında ivmenin yukarı çıktığı şu günlerde ağır terler dökmektedir. İllerden ve hastanelerden yansıyan günlük vaka sayılarının oldukça altında kalan Sağlık Bakanlığı verileri de tablonun kötüleştiğini ortaya koyuyor. AKP’li Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, günlük verileri açıkladığı paylaşımından birinde “*Bayram kutlamalarında, tatil yerlerinde, salgın faktörü ne yazık ki yeterince dikkate alınmadı. Daha önce, bazı illerle sınırlı olan vaka artışlarının önümüzdeki günlerde ülke geneline yayılmasından ENDİŞE duyuyoruz. TEDBİRDE GÜÇ BİRLİĞİNE ihtiyacımız var.*” ifadesini kullanmıştı. Korkunç tablonun itirafı olan bu sözler, AKP iktidarı adına insanlara “yeni normal Türkiye’de virüsle yaşamayı öğrenin” fikrini telkin etmekten öteye bir anlam taşımamaktadır.

“Normalleşme” öncesi günlük açıklamalarda vaka, ölen vb. sayısı şimdiki açıklanandan 2-3 kat fazla idi. Buna rağmen il bazında “hastanelerde yer yok” diye bir açıklama daha önce hiç yapılmamıştı. “Normalleşme” sonrası Sağlık Bakanlığının günlük açıklamalarında verilen rakamlarla, “salgın kontrol altına alınmak üzere” havası yaratılmak istendi. Ancak yalancılıkta doktora yapanları kendi yayınladıkları veriler ele verdi. Güya her şey yolundaydı, ama yoğun bakımdaki hasta sayısı sürekli artıyordu. Sağlık Bakanlığı çözümü hemen buldu(!)

Bakanlık, yayınladığı grafikte yoğun bakımdaki hasta sayısını gösteren sütunu kaldırdı. Sütun sırna kadem basınca, yoğun bakımdaki hasta sayısı sorunu da kalmadı(!)

AKP iktidarı, illerdeki hastanelerin doluluğuna da kendine yaraşır bir “çözüm buldu” ve İçişleri Bakanlığı koronavirüse yakalanan hastaların evde “tedavi” edilmesi yönünde genelge yayınladı. Yle ya, böylece hastanelerde yer kalmadığı gerçeği gizlenecek ve salgın kontrol altında olacak.

Devlet yetkilileri ne kadar virüsün yayılması yavaşladı dese de gerçekler gizlenememekte ve bilim insanları farklı açıklamalarda bulunmaktalar: “*Salgın başlangıca göre daha da ilerleyerek devam ediyor. Hastalık yapma potansiyelinin azaldığına dair bir gözlem de yok!*”

Tüm bu olup bitenler göstermektedir ki, kapitalist sistemin insan sağlığını ciddiye almasını beklemek nafi bir çabadır. Zira, “kapitalist ekonominin çarkları dönsün, gerisi teferruat” diyen kapitalistler için bu sürecin kaç kişinin yaşamına mal olacağına bir önemi yoktur. Toplum sağlığının akibeti bir avuç kapitalistin elinde olduğu sürece tablo daha da vahimleşecektir. Ne zaman ki işçi ve emekçiler asıl gücün kendi örgütlü mücadelesinde olduğunu kavrar ve adım atmaya başlarsa, işte o zaman başta yaşam hakkı olmak üzere bir dizi alanda kazanımlar elde etmeye ve kendi geleceği üzerinde söz sahibi olmaya başlayacaktır.

Önlem alınmıyor, salgın yayılıyor...

Sağlığımız ve geleceğimiz için mücadeleye!

Türkiye'de 1 Haziran'da bizzat Erdoğan tarafından açıklanan "Normalleşme Genelgesi" ile bir dizi salgın önlemi rafa kaldırıldı. Salgının başından beri yeterli olmayan ancak asgari düzeyde alınan önlemlerin büyük bir kısmı "Yeni normal" adı altında kaldırıldı.

Salgınla mücadelede elde edilen "başarı" sonucu salgının kontrol altına alınmış olması gerekçesi ile ilan edilen "normalleşme süreci"nin derinleşen ekonomik krizle bağlantılı olduğu açık. Bu süreçte tatile, AVM'lere gidip alışveriş yapmak adeta özendirildi. Siyasi bir şova dönüştürülen Ayasofya açılışında salgın önlemleri hiçe sayıldı. Bayram tatilinde adeta salgın yokmuş gibi hareket edildi. Salgının yoğun olduğu şehirlerden Anadolu'ya, tatil bölgelerine akın yaşandı. "Yeni normal" adı altında sanki salgın yokmuş gibi hareket edilirken, pandemi hastanelerinin sayısı azaltıldı. İşçi ve emekçilerin test yaptırması zorlaştırıldı. Hastalığın yayılmasını engellemede en önemli uygulamalardan biri olan filyasyon çalışmaları gevşetildi. Salgınla mücadelede "maske takmak, el yıkamak, sosyal mesafeye uymak" düzeyine indirildi.

MIZRAK ÇUVALA SİĞMIYOR!

Bilim insanlarının tüm uyarılarına rağmen hayata geçirilen "normalleşme süreci" gelinen yerde salgının tekrar yükselişe geçmesine sebep oldu. İktidarın vakaları gizleme çabalarına karşın salgındaki tırmanış artık gizlenemez boyutlara ulaştı. Salgın sürecinin başından beri tar-

tışılan resmi verilerin gerçeği yansıtmadığı algısı son dönemde iyice yaygınlaştı.

Tabip odaları tarafından yapılan açıklamalar resmi vaka sayılarının doğruyu yansıtmadığını gözler önüne serdi. Pek çok ilden gelen hastahanelerde yer kalmadığı haberleri Sağlık Bakanı tarafından yalanlansa da, gerçekleri gizlemek için günlük açıklanan koronavirüs tablosundan yoğun bakım ve entübe hasta sayıları kaldırıldı. Tüm bu çabalara rağmen artık mızrağın çuvala sığmadığı ortaya çıktı.

FABRİKALAR SALGININ MERKEZİ OLDU

Kuşkusuz salgının tekrar yükselişe geçmesinden en çok etkilenen kesim işçi ve emekçiler oldu. Fabrikalar, işyerleri adeta salgının merkezleri haline geldi. Salgın sürecinin başından beri fabrikalardan yansıyan korona vakaları son dönemde artış göstermeye başladı. Kamuoyuna yansıyan Çanakkale Dardanel ve Vestel bunun çarpıcı örnekleri oldu. Artan korona vakalarının ardından Dardanel patronu "kapalı devre çalışma sistemi" adı altında işçileri adeta "çalışma kampı"na soktu. Vestel'de yedi işçinin salgın sebebiyle hayatını kaybettiği kamuoyuna yansırken, Vestel patronu bu haberleri yalanladı, iki işçinin hayatını kaybettiği açıkladı.

Sermayenin işçilerin sağlığını ve canını hiçe sayarak salgını nasıl fırsata çevirdiği Dardanel ve Vestel örneklerinde tüm

açıklığı ile gözler önüne serildi. Dardanel patronunun "kapalı devre çalışma sistemini resmi makamlar önerdi" açıklaması, iktidarın sermayeye hizmet için yasa-kural tanımayan uygulamaları nasıl hayata geçirdiğinin adeta itirafıydı. Vestel'de yaşanan gelişmelerin ardından Manisa Organize Sanayi Bölgesi Başkanı'nın tam bir arsızlık örneği olan "Mesai sonrası dikkat etmiyorlar, fabrikalara virüs taşıyorlar" açıklaması ise, iktidarın salgınla mücadele politikasının bir yansıması oldu. İktidarın "maske takıp, sosyal mesafeye dikkat edilirse salgın yayılmaz" açıklamaları kapitalist patronlar için de fabrikalarda gerekli önlemleri almamanın bir gerekçesi haline getirildi.

TEK ÇÖZÜM MÜCADELE!

Salgın sürecinin başından beri salgının ve ağırlaşan krizin faturasını işçi ve emekçilere kesmek için uğraşan, emekçilerin ve ailelerinin canını, sağlığını hiçe sayan sermaye ve onun temsilciliğini yapan AKP iktidarı saldırılarını aralıksız sürdürmektedir. Kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin vb. uygulamalarla işçi ve emekçileri güvencesiz, kölece koşulları altında çalışmaya mahkum edenler, "normalleşme süreci" ile birlikte adeta onların hayatları ile kumar oynamaktadırlar. Emekçilerin sermaye-iktidar işbirliği ile gerçekleştirilen bu saldırıları püskürtmek, sağlıklarına ve geleceklerine sahip çıkmak için mücadeleden başka seçenekleri bulunmamaktadır.

2 milyon işçiye ücretsiz izin!

AKP-MHP iktidarı koronavirüs salgınında halk sağlığını ve işçilerin yaşamını hiçe sayarak sermayeyi kurtarma planlarını devreye soktu.

Onlarca milyar lirayı bulan teşvikler, İşsizlik Fonu'ndan kısa çalışma ödeneği desteği sermayenin hizmetine sunulurken, "işten atma yasaklandı" diye bir düzenleme işçilere yutturulmaya çalışıldı. Bu düzenleme işçi kıyımlarına engel olmazken, ücretsiz izin ve sefalet dayatmalarının da yolunu açtı. İşçiler bir yandan "ahlaksızlık" gibi bahanelerin yer aldığı İş Kanunu'nun 25. Maddesi üzerinden, tazminatları da gasp edilerek işten atma saldırılarıyla karşılaşırken, diğer yandan 4 ayda 2 milyona yakın işçi ücretsiz izne çıkarıldı.

"Normalleşme" uygulamaları apar topar devreye girse ücretsiz izin dayatmaları devam ediyor. Sadece geçen ayda yaklaşık 200 bin işçi ücretsiz izne gönderildi.

-Nisan-Haziran döneminde 1 milyon 705 bin 147 işçi ücretsiz izne çıkarılmıştı. Nisan-Temmuz döneminde bu sayı 200 bine yakın artışla 1 milyon 901 bin 212'ye çıktı. Bu işçiler aylık bin 168 liraya mahkum edildi. İŞKUR verilerine göre ücretsiz izne çıkarılan 1,9 milyon işçiye 3,6 milyar lira ödeme yapıldı.

-Temmuz'da 401 bin 645 işçi işsizlik maaşı aldı. Bu işçilere 494,6 milyon lira ödeme yapıldı. Bir önceki ay işsizlik maaşı alan işçi sayısı 464 bin 930'du. İşsizlik maaşı alan işçi sayısı düştü.

- Kısa çalışma ödeneğinden yararlanan işçi sayısı da bir önceki aya göre 2,4 milyondan 1,7 milyona düştü. İşçilere kısa çalışma kapsamında Temmuz'da 2,5 milyar lira ödeme yapıldı.

İŞSİZLİK FONU SERMAYEYE

Sözde işsizler için ayrılan İşsizlik Fonu tümüyle AKP iktidarı ve sermayenin ihtiyaçları için kullanılıyor. Sermaye iktidarı ve AKP-MHP rejimi, kendi bekaları uğruna kaynak olarak kullandıkları fondan bu yılın ilk 7 ayında 42,1 milyar lira yağmalandı.

Kapitalistlerin kısa çalışma ödeneği ihtiyacı için kullanılan fondan bu amaçla 18,3 milyar lira gitti. Ek olarak sermayeye 10,4 milyar liralık teşvik verildi. Fona 7 ayda 6 milyar lira veren kapitalistler bunun 5 misli kadarını kendi ihtiyaçları için kullandı.

Fabrikalar işçiler için ölüm kampı!

18. yüzyıl sonlarında hız kazanan sanayileşmeyle birlikte işçiler kitlesel olarak fabrikalarda çalışmaya sürüldüler. Fabrikaların etrafına kurulan derme çatma barakalara sadece yatmak için giden işçiler, çok düşük ücret karşılığında vahşi bir sömürüye maruz kalarak, her türlü güvenceden yoksun çalıştırıldılar.

19. ve 20. yüzyılda ise işçi sınıfının örgütlü mücadeleleri ile Ekim Devrimi, pek çok hak ve özgürlüğün kazanılmasında önemli rol oynadı. Gelişen sınıf mücadeleleri sonucu, oy hakkı olmayan, üretim sürecindeki yeri makineden sonra gelen işçilerin hakları burjuvazi tarafından tanınmak zorunda kaldı. Örgütlenme, grev ve toplu sözleşme vb. haklar elde edildi, burjuvazinin ezilen sınıflar üzerindeki mutlak hakimiyeti bir noktaya kadar sınırlanabildi.

Emperyalistler arası paylaşım savaşları işçi sınıfına büyük yıkımlar getirdi. Özellikle ikinci emperyalist paylaşım savaşında Naziler, toplama kamplarında "zorunlu çalışma" uygulamasını getirerek insanları silah zoruyla çalıştırdılar. Almanya'da işgücü eksikliği sanayide zorunlu çalıştırılan mahkum sayısının artmasına yol açtı. 1943 ve 1944'te yüzlerce kamp kuruldu.

Kapitalizmin tarihinde yer alan "zorunlu çalışma" Türkiye'de de uygulandı. Osmanlı İmparatorluğu'nda "Ereğli Maden-i Hümayun İdaresinin Nizamnamesi" ile 1867 yılında zorunlu çalışma getirilerek kömür üretildi.

İnsanlık dışı bu uygulama Türkiye Cumhuriyeti devletinde de devam etti. İkinci emperyalist paylaşım savaşı sürecinde, 1940'ta çıkarılan "Milli Koruma Kanunu" kapsamında yürürlüğe konulan "Ücretli İş Mükellefiyeti Kararnamesi"ne dayanılarak, Ereğli kömür havzasında 1940-1947 yılları arasında özellikle köyde yaşayan bölge insanları (yaklaşık 60 bin kişi) silah zoruyla maden ocaklarında çalıştırıldılar.

1970'li yılların ortalarında patlak veren krizle sarsılan kapitalizm, neo liberal saldırı politikalarıyla krizini aşma yolunu tuttu. Emekçiler örgütsüzleştirildi, esnek ve güvencesiz çalışma düzeni inşa edildi. Kamboçya, Bangladeş, Çin, Hindistan başta olmak üzere Mısır ve Türkiye gibi ülkeler sömürü cennetlerine çevrildi.

PANDEMİDE İŞÇİ SINIFININ DURUMU

Kapitalistler gün geçtikçe daha da ağırlaşan krizlerini aşmak için işçi sınıfına dönük saldırıları yoğunlaştırmaktadır. Geçmişte kazanılmış birçok haklar ya gasp edilmiştir ya da fiili olarak uygulanmamaktadır. Dünyamızı kendi sefil çıkarları uğruna talan eden, doğada yaşayan her canlı için tehdit unsuru olan kapitalist sistem, dünyanın dengesini bozduğu için ortalığa virüs saçmaktadır. Bunun ürünü olarak bugün yaşanan koronavirüs salgını nedeniyle toplumun sağlığı tehlikeye girdi ve insanlar ölüme terk edildi. Zaten kötü durumda olan işçi sınıfının yaşam ve çalışma koşulları pandemiyle birlikte daha da ağırlaştı.

Ülkemizde kapitalistler tarafından adeta soluksuz bırakılan işçi sınıfı, pandemi koşullarında zorla çalıştırılmaktadır. Tarihte işçi sınıfının açık baskı hatta silah zoruyla çalıştırıldığı dönemler olmuştur. Bugün işçilere "özgürlük", yani çalışmama hakkı tanınmıştır. Ancak geçmişte işçilerin ensesine dayatılan namlu ile işçiler zorla çalıştırılıyordu; şimdi ise kapitalistler bunu silah yerine işsizlik ve açlık ile ölüm ikilemi arasına bırakarak yapıyorlar. Fabrikalarda korona virüs sal-

gını kol gezerken, işten atılma korkusuyla sesini çıkaramayan işçiler ölümlerine burun buruna çalıştırılıyorlar. İşsizlik, dolayısıyla açlık tehdidini elinde bir sopa gibi kullanan kapitalistler bu dönem işçilere katmerli bir kölelik dayattılar. Bu asalak sınıfa her türlü desteği sunan AKP iktidarı, işsizlik fonunu da onların yağmasına açarak bedava işçi çalıştırmanın önünü açtı.

İşten atılma korkusuyla sesini çıkaramayan milyonlarca işçi, kapitalistlerin hemen hemen her gün yeni bir saldırısıyla karşılaşılıyor. Salgını fırsata çevirmek isteyen kapitalistler bu süreçte, MÜSİAD'ın ortaya attığı ve "izole üs" diye lanse edilen "çalışma kampları" uygulamasını gündeme getirmişti. Ardından MESS'in MESS SAFE prangaları işçi sınıfına dayatıldı. Kapitalistler salgın sürecinde "işçi çıkarmak yasaklandı" yalanıyla 1170 TL gibi komik bir ücretle işçileri fiili işsizliğe mahkûm etiler. Bunu kabul etmeyen işçileri zorla istifa ettirerek tazminatsız işten çıkartma imkanına kavuştular.

Geçtiğimiz günlerde Dardanel fabrikasında yaşanan "kapalı devre çalışma" uygulaması ise bunun en uç örneği. Bu insanlık dışı uygulamaya göre, işçiler ge-

celeri patronun belirlediği yerde kalmak, gündüz fabrika duvarları arasında hapso olmak, virüsten hastalananlar çalışmayı sürdürmek, geri kalan işçiler de hastalanan işçilerle birlikte çalışmak zorundalar.

Vakalarda son günlerde artış yaşanan Manisa'da da, Manisa Organize Sanayi Bölgesi (OSB) Yönetim Kurulu Başkanı bu soruna bir "çözüm" bulduğunu ilan etti. İşçilerin enfekte olmasını onların sorumlusuzluğuna bağlayan Yönetim Kurulu Başkanı, OSB bünyesinde bir pansiyon inşa edilmesi önerisinde bulundu!

Bugün kapitalizmin gelişme dönemini aratmayan bu uygulamalara sessiz kalan bir işçi sınıfı gerçeği var Türkiye'de. İşçi sınıfının bilinç planındaki geriliği ve örgütsüzlüğü, bu onursuz çalışma koşullarının arsızca açıklamalar eşliğinde dayatılmasını kolaylaştırmaktadır.

Kapitalizmin "mezar kazıcısı" olan işçi sınıfı birleşip örgütlendiğinde, bu asalaklar takımına karşı bir sınıf olarak hareket edebildiğinde, maruz kaldıkları insanlık dışı uygulamalar da son bulacaktır. O halde yapılması gereken, bu sınıfın bilincini geliştirmek ve örgütlemek için canla başla çalışmaktır.

Sınıfa vurulmak istenen yeni pranga: Kapalı devre çalışma sistemi

Koronavirüs salgınının yarattığı yeni koşullar üzerinden işçi sınıfına dönük kapsamlı saldırıların ardı arkası kesilmiyor. Krizin faturasını işçi ve emekçilere kesmek için kolları sıvayan AKP-MHP rejimi, her gün yeni saldırı uygulamalarını devreye sokuyor. Karantina günlerinde “Üretime her koşulda devam!” diyerek sermaye sınıfına hizmette kusur etmeyenler, işçileri ölümlerle burun buruna getirerek daha ağır çalışma koşullarına mahkûm etmekte. Salgının halen sürdüğü ve son günlerde tırmanışa geçtiği Türkiye’de, dünya genelinde olduğu gibi ekonomik krizin de derinleşerek süreceği aşikardır. Aşırı kar üzerine kurulu olan kapitalist sistemde her geçen gün büyüyen zararın faturası işçi ve emekçilere artan vergilerle, düşürülen ücretlerle ve yeni zamlarla kesilmek istenirken; baskı, yasak ve mevcut burjuva hukuk sınırlarına bile sığmayan yöntemlerle sömürüyü yoğunlaştırmak için uygun zeminler yaratılmak isteniyor.

Türkiye’de kapitalist sistemin ekonomik, sosyal ve siyasal açıdan yaşadığı kriz salgınla birlikte daha da derinleşmektedir. Bu krizi kapitalistler en iyi koşullarda atlama için artık insanlığa sığmayan yöntemleri uygulamaktan bile çekinmiyor. Geçtiğimiz günlerde bine yakın işçinin çalıştığı Dardanel Ton fabrikasında

yaşananlar, bu insanlık dışı uygulamalara son örnek olmuştur. Dardanel Ton fabrikasında 40 işçinin koronavirüs testinin pozitif çıkması sonucu üretimin durdurulması ve işçilerin sağlık tesislerine yönlendirilmesi gerekirken, işçiler Türkiye’deki mevcut iş yasalarında bile yer olmayan “kapalı devre çalışma sistemi” adı altında 14 gün fabrikada karantinaya alındılar. Böylece Dardanel kapitalistin “üretimin her koşulda devam etmesi!” ilkesi yerine getirilerek ve işçiler iş saatleri dışında öğrenci yurtlarında kalarak üretim devam ettirilmektedir.

Salgını fırsata çevirmek isteyen kapitalistler bu süreçte ilk olarak MÜSİAD’ın ortaya attığı ve “izole üs” diye lanse edilen “çalışma kampları” uygulamasını gündeme getirmişti. MÜSİAD’ın kölelik dayatmasını MESS’in MESS SAFE prangaları ve şimdi de Dardanel Ton’da uygulanan “kapalı devre çalışma sistemi” takip etti. İşçileri salgın sürecinde “işten çıkarmak yasaklandı!” yalanıyla 1170 TL gibi komik bir ücretle fiili işsizliğe mahkûm eden kapitalistler, bunu kabul etmeyen işçileri de zorla istifa ettirecek tazminatsız işten çıkartmanın imkanına kavuştular. Dardanel Ton’da da “kapalı devre çalışma sistemi” ile izinde olan ya da olmayan ayrımı yapmadan tüm işçilere 14 günlük çalışma kampı dayatıldı.

Bu kararın alınmasında AKP-MHP rejimi temel bir rol oynadı. Çanakkale Valiliği İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu tarafından verilen kararda uygulamayı kabul etmeyen işçileri polis zoruyla işe getirmek, 3150 TL para cezası kesmek ve karantinaya almak gibi insanlık dışı dayatmalar var. İşçilere uygulanacak olan 14 gün gözetimli karantina çalışmasını Dardanel Ton sermayesi “işçilerin sağlığını ve güvenliğini ön planda tutuyoruz” havasında duyurdu. Ancak gerçekte öncelikleri işçilerin sağlığı ve güvenliği değil, üretimin hiçbir şekilde aksamamasıdır. Bunu da açıklamanın sonunda “Söz konusu tedbirlerin Çanakkale ilimizdeki ilgili sağlık birimlerinin koordinasyonunda alındığını ve bu süre boyunca Dardanel tesislerinde üretim faaliyetlerinin devam edeceğini de özellikle ifade etmek isteriz.” diyerek itiraf ettiler.

Kapitalistler kendi koydukları yasaları bile kölelik koşullarının sürmesi için hiç sayabiliyor. Dardanel Ton’da ise bu süreç Umumi Hıfzıssıhha kanununun 72. maddesine göre “karantinanın ancak sağlık merkezlerinde, sıhhi şartları taşıyan merkezlerde ya da evlerde olabileceği” denmesine rağmen, üretim alanı karantina bölgesine sokularak hayata geçirildi. Burjuva yasalar sömürünün devamı için işletilir ve yasal belirlemeler sömür için

engel ise o da kapitalistler için rahatça çığnenebilir.

Burada ek olarak belirtmek gerek ki, alınan kararın altında “Valilik, İl Sağlık Müdürlüğü, Milli Eğitim Müdürlüğü vb.” sermaye devletinin birçok kurumunun imzasının yanında, sözde AKP-MHP rejimine muhalif olan CHP’nin Belediye Başkanının da imzası yer almaktadır. Atılan bu imza söz konusu sermayenin ihtiyaçları olduğunda CHP’nin de AKP ve MHP ile yarıştığının güncel bir örneği olmuştur.

İşçi sınıfı son yıllarda daha da artan sosyal ve iktisadi saldırılarla, baskı ve yasaklarla, açlığın ve yoksulluğun pençesinde kalırken, bu durum pandemi ile daha da ağırlaştı. Bugün işçiler, fabrikalarda sömürünün daha da artması için modern kölelik yöntemlerine yenileri eklenerek ve orman kanunlarının geçerli olduğu bir üretim sürecine sokulmuş durumda. İşçi sınıfının hareketsizliği, örgütsüzlüğü, dağınıklığı ve sendikalarının işbirlikçi-icazetçi tutumları, kölelik dayatmalarının rahat bir şekilde hayat bulmasını sağlamaktadır. Bunu değiştirmenin yolu ise işçi sınıfının sınıf bilincini kuşanarak tabandan birliğini kurmasından ve mücadeleyi büyütmesinden geçmektedir.

Koronavirüs ekonomik krizi daha da derinleştirdi. Yoksulluk, işsizlik ve açlık artık daha yakıcı bir şekilde hissediliyor. Bu olgu çeşitli araştırmalara da yansıyor.

İstanbul Üniversitesi (İÜ) İktisat Fakültesi İnsan Kaynakları Araştırma Merkezi (İKAM), “Kovid-19 küresel salgınının mavi yakalı işçilere etkileri” üzerine araştırmasının sonuçlarını yayınladı. 20 Nisan ve 10 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştirilen araştırma, kapsam olarak sanayi işletmelerinde çalışan sendika üyesi işçilerin, koronavirüs sürecinin ilk dönemindeki çalışma koşullarını inceliyor. Araştırma için toplamda 1062 işçiye anket yapılırken, bu işçilerin yüzde 90’ını erkekler oluşturuyor.

Anketin sonuçları ise şöyle:

-İşçilerin yüzde 92’sinin ücret dışında başka bir gelir kaynağı bulunmuyor.

-İşçilerin yüzde 82’si ücret kaybına uğramaları halinde belirli bir süre ihtiyaçlarını karşılama imkanlarının olmadığı yönünde yanıt verdi.

Pandemide üretim işsizlik baskısıyla sürdü

ğii yönünde yanıt verdi.

-Araştırmaya katılanların yüzde 42’si işsiz kalma endişesi taşıyor. İşsiz kalmaları halinde uzun süre iş bulamayacaklarını düşünenlerin sayısı ise daha fazla.

-Katılımcılara salgın sürecinde bir olumsuzlukla karşılaşmaları halinde hangi kurum ve kişilerin kendilerine destek olabileceği sorusuna yüzde 92’si “Aile” yanıtını vermiştir.

Yapılan birçok araştırma çalışma koşullarının sağlıklı olmadığını gözler önüne seriyor. Ki, pandeminin en başından beri toplu bulaş haberlerinin en yoğun olduğu yerler üretim alanları ve fabrikalardır. Pandemi sürecinde milyonlarca işçi ve emekçi kendilerinin, ailelerinin ve

çevrelerinin sağlığını-yaşamını tehlikeye atmak pahasına sermaye devleti tarafından açıkça işsiz ve aç kalmak tehdidiyle çalışmak zorunda bırakılmıştır. Bu baskı ve sömürünün son örneği Dardanel ve Vestel fabrikalarıdır.

Öte yandan araştırma, sendikali işçilerle yapılıyor ancak işçilerin ortaya koyduğu tablo örgütsüzlüğü tümüyle dışa vuruyor. Sendikalar, toplum sağlığını bu denli tehlikeye sokan pandemi döneminde sermayenin işçileri adeta ölüme sürüklediği bir zamanda, zorunlu olmayan iş alanlarında iş bırakma iradesi göstermeyerek, toplum nezdinde en büyük desteği alabileceği bir dönemi elinin tersiyle itti. Sendikal bürokrasinin

tümüne hakim olan icazetçi-uzlaşmacı anlayış, pasif ve geri tutumlar yüzlerce işçinin koronavirüsten yaşamını yitirmesinin önünü açmıştır.

Milyonlarca insan gelir güvencesinden yoksun yaşamaya mahkûm ediliyor. Fabrikalardaki korkunç sömürü çarklarına işçiler her gün gitmek zorunda bırakılıyor. Kapitalistler; işçilere, temel ihtiyaçlarını dahi ancak ucucuna karşılayabilecekleri ücretler vererek bunu koruyor. Ekonomik krizden kaynaklı artan işsizlik, insanları bu şartlar altında çalışmak zorunda bırakan en büyük etkenlerden biridir.

Ne zaman ki, bir sınıf olarak işçi ve emekçiler geleceklere ve yaşamları hakkında asıl söz sahibinin kendileri olduklarını anlayacaklar, bir sınıf olarak örgütlü güçleriyle hareket edecekler, işte o zaman evlere giden ekmek de hayatlarımıza ölüm saçmayacak.

M. NEVRA

'Kapalı devre üretim adı altında yaratılan kölelik kampına hayır!

İşçi kardeşim sınıfını bil, safa gel!

İnsanlık aylardır koronavirüs ile uğraşıyor. Bu süreçte kapitalizm denen sistemin ne kadar acımasız ve önceliğinin insanların hayatından çok patronların kârı olduğu günbegün daha çok ortaya çıkıyor. Her gün fabrikalardan vaka ve buna bağlı ölüm haberleri gelmeye devam ediyor. Çarklar dönüyor işçiler ölüyor.

Hayatta kalanlarımız ise 2021 Temmuz'una kadar uzatılan ücretsiz izin denen garabet ile açlığa mahkûm ediliyor. Türk-İş'in yoksulluk sınırı rakamına bakıldığında (7918 TL) yoksul olabilmek için bile en az 3 iste çalışmamız gerekiyor.

Çanakkale Dardanel fabrikasında yaşayanlar ise sömürde yeni ve ibretlik bir perde açıldığını gösteriyor. İşçilere virüs bulaşırken ve yayılmaya devam ederken, patronlar sağa sola iki tane uyarıcı yazı astığı için 'Covid-19 Güvenli Üretim Belgesi'ni devletin ilgili kurumlarından kolayca alabiliyor. Fabrika yönetimi is-

çilere üretimin aksamaması için kapalı devre sisteme geçildiğini, 14 gün boyunca işçilerin karantina altına alındığını, yıllık izinlerin iptal edildiğini, sağlık raporu olmayan tüm işçilerin iş başı yapmak zorunda olduğunu, 14 gün boyunca işçilerin fabrikada ve belirlenen konaklama alanlarında kalmak zorunda olduğunu ve bu karara uymayanların 3150 TL idari para cezası ile cezalandırılacaklarını ve kolluk kuvvetlerince zorla fabrikaya getirileceklerini mail yoluyla bildirebilme cesaretini gösterebiliyor. Kısacası "Köle Kampı" kurmanın adı "kapalı devre üretim" oluyor.

Meselenin kendi yasalarını çiğneyerek yasal kılıfa uydurulma çabası ise evlere şenlik bir durum... Fabrika sözde yasallığını, Çanakkale Valiliği İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulu Kararı'na dayandırıyor. Evet Çanakkale Valiliği Umumi Hıfzıssıhha Kurulu Dardanel'de üretim sürsün diye böyle bir karar alıyor almasına ama,

aynı umumi hıfzıssıhha kanununun 72. maddesi, "karantina ya sağlık merkezleri ya da sıhhi şartları olan merkezlerde olur" diyor. Yine aynı kanunun 74. maddesi "bulaşıcı hastalıklara yakalanmış kişilerin fabrikada tutulması yasak" da diyor. 6331 sayılı İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yasası ise "karantina altına alınmış birisinin, karantina altına alınmış bir mahalde çalıştırılması, çalışmaya zorlanması yaşıma hakkına müdahale niteliğindedir" diyor. Görüldüğü üzere bu sistem, söz konusu patronların kârı olunca kendi kanunlarını bile yok sayabiliyor. Sermaye ve güdümündeki iktidarın "aynı gemideyiz, virüs herkese eşit bulaşıyor" söylemlerinin tümüyle kandırmacadan ibaret olduğu sadece bu örnekle bile apaçık görülebilmektedir.

Onun içindir ki işçi kardeşim sınıfımızı bilmemizin ve ona göre davranmamızın vakti geldi de geçiyor...

ALIAĞA RAFİNERİ'DEN BİR TÜPRAŞ İŞÇİSİ

Manisa'da artan vakalardan "işçiler sorumlu"

Manisa'da normalleşme başlamasından bu yana vaka sayısının 3'e katlandığı söylenirken Vestel fabrikasında bin civarında vaka olduğu ifade ediliyor.

Manisa OSB Yönetim Kurulu Başkanı Sait Türek çıktığı televizyon programında 1 Haziran'da başlayan normalleşme sürecinin Manisa'da vaka sayılarını artırdığını ifade etti.

Manisa OSB'de bir pansiyon inşa ederek işçilerin dışarı bırakılmadan çalışması

gerektiğini öne süren Türek, vaka sayılarının artışından işçilerin sorumlu olduğunu, "dikkatli davranmadıklarını" iddia etti.

Türek'in işçileri suçlaması Dardanel fabrikasında işçilere uygulanan "kapalı devre üretim" denilen saldırının birçok yerde hayata geçirilebileceğinin sinyaliydi.

MÜSIAD'ın öne sürdüğü "izole sanayi bölgeleri" projesi, MESS'in MESS-SAFE

uygulamalarının yanı sıra şimdi de "kapalı devre" üretim tartışmalarını sınıfa dönük saldırıların daha da artacağına işaret ediyor. Salgını fırsata çeviren kapitalistler, sömürü koşullarını ağırlaştırarak işçi sınıfına kölelik prangası takmak istiyor.

AKP-MHP iktidarının ve sermaye sınıfının bu sömürü uygulamalarını hayata geçirip geçirmeyeceğini işçi sınıfının göstereceği birlik ve mücadele belirleyecektir.

Özer Elektrik'te direnişin 18. günü

Kocaeli Dilovası'nda bulunan Özer Elektrik fabrikasında işçiler hak gasplarına karşı Birleşik Metal-İş Gebze 2 Nolu Şube'de örgütlenmiş, yetki başvurusunun ardından da Özer Elektrik sermayedarı 10 öncü işçiyi işten çıkarmıştı.

Hiçbir sosyal hakkın olmadığı, fazla mesailerin elden verildiği, 10-12 yıllık işçilerin dahi neredeyse asgari ücret düzeyinde çalıştığı fabrikada sendikalaşan işçiler işten atma saldırısıyla karşılaştı. Sendikalaşma haberini alan patron öncü işçileri rüşvet teklif ederek satın almaya çalışsa da fazla zam ve ikramiye tekliflerine kulak asmayan işçileri "yüz kızartıcı suç" yalanına sarılarak işten çıkarttı. İşine son verilen işçiler jandarma eşliğinde fabrikadan çıkarılırken patronun fabrikaya emekli bir askeri amir olarak alarak içerideki işçileri baskı altına almaya çalıştığı da dışarıda direnen işçilerin verdiği bilgiler arasında.

Atılan işçilerle, çalışmaya devam eden işçiler arasındaki bağı koparmaya çalışan patron, fabrikayı saran tellere branda gerdi ve servisleri de fabrika içine çekti. Ayrıca bir jandarma ekibi direniş alanının karşısında bekleyerek işçilere psikolojik baskı uyguluyor.

Tüm bunlara rağmen direnen işçiler, baskılara boyun eğmeyeceklerini, yaşadıkları hak gaspları ve uğradıkları onur kırıcı muamelelere karşı mücadelelerini sürdüreceklerini vurguluyor. İşçiler 13 Ağustos'ta direnişlerinin 18. gününde fabrika önünde bir basın açıklaması gerçekleştirdiler. Açıklamada Dardanel, Vestel, Namet örnekleri hatırlatılarak pandemi sürecinde işçilerin yaşadıkları haksızlıklar teşhir edildi. Ayrıca işten çıkarmaların yasak olduğu iddia edilmesine rağmen patronların yasalardaki boşluğu kullanarak işçi kıyımını sürdürdükleri belirtildi. Açıklama boyunca "Direne direne, direnişle zafere!", "Gün gelecek, devran dönecek, sermaye/AKP işçiye hesap verecek!", "Sendika haklıdır, gasp edilemez!" sloganları atıldı.

Birleşik Metal-İş Gebze 1 ve 2 Nolu Şubeleri'nden işçiler ve yöneticiler, Gebze Sendikalar Birliği, Birleşik Metal-İş Genel Başkanı ve DİSK Genel Sekreteri Adnan Serdaroğlu ve çeşitli kurumların katıldığı açıklamada Metal İşçileri Birliği de Metal İşçileri Bülteni'nin son sayısını işçilere ulaştırdı.

KIZIL BAYRAK / GEBZE

DİSK TEKSTİL devrimci sendikacılığa karşı sermayeye hizmete devam ediyor

SML etikette çalışan işçiler bir dizi sorunla karşı karşıyalar. Sorunlarını çözmek için yaklaşık 3 yıl önce sendikalara üye olmaya başladılar. Aradan geçen 3 yıl boyunca öncü işçiler tek tek işten atıldı. Üye oldukları sendika bu konuda hiçbir adım atmadığı gibi işten atma saldırısına karşı harekete geçen işçileri bozgunculuk, sendikal disiplin dışına çıkmak vb. ile itham ettiler. Hatta bazı öne çıkan inisiyatif kullanan işçilerin atılmasını bizzat teşvik ettiler. Sendika yöneticileri ile sendikal çalışmanın durumunu konuşmak, sorumluluk alarak daha güçlendirmek için görüşmek isteyen işçileri tecrit etmek için her türlü yolu denediler sonrasında işten atılmalarına yol açtılar.

İşçi sınıfını ve işçi mücadelesini kasalarına giren aیدatlardan ibaret görenlerin sendikacılıktan anladıkları patronun huyuna suyuna giderek, "biz zararsızız, bizim yetkimizi tanıyın" demektir. Sendikalar ise bunlar için yüksek maaş, işçi aیدatlarıyla lüks içinde yaşamak, siyasi partilerin listelerinden seçimlerde aday gösterilmek için kullandıkları araçtır. Sermayenin işçiler üzerindeki azgın sömürsünü sınırlamak ve ortadan kaldırmak gibi derdi olmayanların sendikacılığı da ancak bu kadar olur. Böyleleri işçilerin temsilcisi olmaktan ziyade sermayenin işçileri denetim altında tutmak için desteklediği, beslediği ajanlarıdır. Keza DİSK Tekstil'in örgütlü olduğu birçok yerde patronlarla birlikte işten atılacakların listesini oluşturdukları bilinmektedir.

SML'de yaşanan onca soruna rağmen kılını kıpırdatmayan uşak takımı işçilere mücadele bilinci ve yöntemlerinin taşınması için yapılan faaliyetler söz konusu olduğunda ise anında gerici ve patron uşağı kimliklerini göstermektedirler. Sendikamız uzun süredir SML Etiket'te örgütlenme çalışması yürütmektedir. İşçilerin geri bilincine hitap eden DİSK Tekstil bürokratları "yetkili sendika biziz" vb. demagogilerle işçileri etkilemek, edilgenleştirmek, kendilerine biat eden bir topluluğa dönüştürmek için elinden geleni yapmaktadırlar. Yetki başvurusu yapıldıktan sonra işçilerin hiçbir sorunuyla ilgilenmedikleri gibi IndustriALL aracılığı ile patronun kapısını aşındırarak yetki dilencilğine soyunmuşlardır. Aynı süreçte işçiler patronların basıncıyla sendikadan istifaya zorlanmış ve DİSK Tekstil üyesi

işçilerin büyük bir çoğunluğu istifa etmiştir. İşbirlikçi, bürokrat sendikaların tutumları, istifa eden işçilerin büyük bir kısmının sendikalara düşmanlaşmasına neden olmuştur. İşçilerin sorunlarına sahip çıkmayan, tabandan birliğini oluşturmayan bürokratlar, bu yönde çaba ortaya koyan, devrimci sendikacılık anlayışını temsil edenleri ise bozgunculukla, bölücülükle suçlamak ve işçilere bu oyunlara gelmeme çağrısı yapmaktadırlar.

Şimdi soruyoruz: Bozgunculuk yapanlar, işçileri bölüp, parçalayıp, kendi çıkarları için yönetenler, işçileri patronun insafına terk edenler mi, yoksa tabandan birliğini sağlamaya çalışanlar mıdır?

Bozgunculuk yapanlar, işçileri bölüp, parçalayıp, kendi çıkarları için yönetenler, öncü işçilerin tek tek işten atılmasına seyirci kalarak işten atılmalarını önünü açanlar mı, yoksa tüm işçilere "arkadaşına sahip çık" diyerek mücadeleye çağırıyorlar mı?

Bozgunculuk yapanlar, işçileri bölüp, parçalayıp, kendi çıkarları için yönetenler, korona günlerinde "uzaktan çalışmaya geçtik" diyerek sendika binalarına dahi gelmeyen, fakat üye işçilerin fabrikalarda her türlü tehlikeyle koyun koyuna çalışmasına ses çıkarmayanlar mı, yoksa işçilere salgından korunmak için ücretli izin mücadelesini büyütme çağrısı yapanlar mı?

Bu soruları çoğaltabiliriz, fakat bu kadarını yeterli görüyoruz. Son olarak söy-

lemek isteriz ki Bakanlığın verdiği yetkiye dayanarak "işçilerin temsilcisi biziz" diyenler, işçi sınıfının mücadele kanunlarına sırtını dönenler, patronlarla her türlü kirli pazarlık içine girenler, mücadeleciler işçilerin işten atılmasına yol açan ya da göz yumanlar işçi sınıfını temsil edemezler. Sınıflar mücadelesinde yetki; işçilerin tabandan birliğinin sağlanması ve sınıf çıkarları için birlikte karar alarak uygulamasıyla elde edilir. Sendikalar da işçilerin öz inisiyatifinin geliştirilmesi için sadece bir araçtır. İşçilerin öz örgütüdür, kendi kararlarını aldıkları ve hayata geçirdikleri zeminlerdir. DEV TEKSTİL tam da bunun bir aracı, işçi sınıfının bir mücadele mevziisidir.

Sendikamızın SML'deki çalışmasını ve çabalarını bozgunculuk yapmakla, bölücülükle suçlayanlar patronlarla aynı dili ve tarzı kullanmaktadırlar. Sermaye örgütleriyle ve temsilcileriyle aynı dili kullanmaları tesadüf değildir. Çünkü bunlar sermayenin uşağı ve işçiler içindeki ajanlarıdır. DEV TEKSTİL patronlara uşaklıkta sınır tanımayanların yaptığı gibi yetkinin sermayeye hizmette kusur tanımayan kurumlardan değil, işçilerin öz örgütülüğüne dayalı bilinçli mücadelesiyle edileceğini bilir ve bunun için çaba sarf eder. Yetkiyi tek başına sermaye kurumlarında arayanlar, bu yetkiyi ancak işçilerin yaşadıkları sorunları çözmek için ortaya koydukları çabayı, enerjiyi bastırmak ve birliğini dağıtmak için kullanırlar. İşçi sınıfının sınıf ve mücadele bilinci kazanması bunların en büyük korkusudur. Çünkü bilinçlenen, mücadeleyi büyüten işçilerin saltanatına son vererek bunları işgal ettikleri koltuklardan kovacaklardır. Buradan ileri-öncü işçi ve emekçileri bürokratlara, onların kirli oyunlarına ve sendikalardaki işgallerine karşı mücadeleyi büyütme, bütün sendikaları işçilerin öz örgütüne dönüştürme çağrısı yapıyoruz.

-Sendikamızın faaliyetlerine tahammül edemeyen patron işbirlikçisi DİSK Tekstil adına SML işçilerine gönderilen mesajı tüm işçi ve emekçilerin bilgisine sunuyoruz:

"Günaydın,
SML Etiket'te çalışan bazı arkadaşlara gelen SMS mesajları ile DİSK Tekstil İşçileri Sendikası'nın hiçbir ilgisi yoktur. İşyerinde Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın YETKİ BELGESİNİ alan, SML Etiket'te İşçilerin temsilcisi DİSK Tekstil İşçileri Sendikası'dır.

Lütfen (böl, parçala, yönet) taktiklerine karşı dikkatli olun.

Bir sorunuz ya da sorunuz olursa beni arayın.

Asalettin Arslanoğlu
DİSK Tekstil İşçileri Sendikası
Merter Şube Başkanı"
(10.08.2020 tarihlidir.)

**DEVİRİMCİ TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI
İSTANBUL TEMSİLCİLİĞİ**

Beyrut felaketinin ardında

Sadece başkenti değil tüm Lübnan'ı sarsan büyük facianın yankıları devam ediyor. Patlama, Fransız emperyalizminin kurduğu ulusal, dinsel, mezhepsel temellere dayalı sistemin iflasının tescilli kabul ediliyor. Sistemin kimi temsilcileri tarafından da benzer yorumlar yapılıyor. Patlamadan iki gün sonra Beyrut'a giden Fransa Cumhurbaşkanı Macron da sistemin reformdan geçirilmesi gerektiğini savundu ve yapmayı vaat ettikleri "yardım"ı bu koşula bağladı.

Patlamanın nedenlerine dair ilk açıklamalarda, "teknik kaza" ihtimalinin yüksek olduğu söyleniyordu. Şimdi ise Lübnan Cumhurbaşkanı dahil, olayın sabotaj olabileceği ihtimali üzerinde duranlar var. Geçmişte Beyrut'u işgal eden, Lübnan'da katliamlar yapan siyonist İsrail bir numaralı şüpheli durumunda.

Ancak, yüzlerce kişinin ölümüne, binlerce kişinin yaralanmasına, yüz binlerin evsiz kalmasına neden olan patlamanın kaza ya da sabotaj olması, sonucu değiştirmiyor. Derin bir ekonomik kriz koşullarında gerçekleşen bu felaket öncelikle Lübnanlı emekçileri vuracaktır. Filistinli mülteciler ile bir milyonu aşkın Suriyeli sığınmacının durumu ise daha da zorlaşacaktır.

FELAKETİ İÇ SAVAŞA DÖNÜŞTÜRME MANEVRALARI

ABD-İsrail-Körfez şeyhleri cephesinin kirli-kanlı ellerinin Lübnan'ı sürekli karıştırması, bu küçük ülke halklarının en büyük talihsizliklerinden biridir. Bu cephenin borazanı medya her fırsatı iç savaş kışkırtıcılığı için kullanılmaktadır. Bunların temel sorunu "siyonist rejimin güvenliği"ni sağlamaktır. Bu ise, Lübnan'da hiçbir direniş hareketinin bulunmaması anlamına geliyor. Oysa bu küçük ülke maruz kaldığı tüm yıkımlara rağmen, 1960'lı yıllardan beri anti-siyonist direnişlere ev sahipliği yapıyor.

Beyrut, 1982 yılına kadar Filistin direniş hareketlerinin merkeziydi. 1975 yılında fitili ateşlenen iç savaş, hem Lübnanlı devrimci güçleri hem Filistin direniş hareketini hedef almıştı. Buna rağmen Filistin direniş hareketi 1982 yılına kadar gücünü koruyabildi. Emperyalistlerin desteği ile 1982'de Beyrut'u işgal eden İsrail, bu

kenti aylarca havadan, karadan ve denizden bombaladı. İşgal sırasında Sabra ve Şatilla katliamları faşist falanjistlere yaptırıldı. Filistin direniş hareketi karargahını Tunus'a taşımak zorunda kaldı.

Filistin direniş hareketinin Lübnan'dan sürülmesi, beklendiği gibi İsrail'i rahatlatamadı. Zira bir dönem Lübnan Komünist Partisi'nin (LKP) etkin olduğu direniş hattına Hizbullah da girdi. 2000 yılında İsrail'i Güney Lübnan'da işgal ettiği bölgeden söküp atan Hizbullah direnişi, 2006'da ise İsrail ordusunun "yenilmez güç" efsanesini yıktı. 14 yıldır ABD-İsrail-Körfez şeyhleri cephesi, her vesileyi Hizbullah'ı silahsızlandırmak için kullanmaya çalışsa da tüm girişimleri sonuçsuz kaldı. Hizbullah son yıllarda önemli bir silahlı güç haline geldi. Siyonist medyanın önde gelen isimleri de artık bu gerçeği kabul ediyorlar.

Beyrut faciasını fırsata çevirmek için provokatif yayınlara başlayan tetikçi medya, patlamadan dakikalar sonra Hizbullah'ı hedef göstermeye başladı. Uydurulan yalana göre İsrail, Hizbullah'ın Beyrut Limanı'ndaki silah depolarını vurmuş, büyük patlama bundan kaynaklanmıştı. Yıkımdan, kandan, gözyaşından medet uman tetikçi medya, halkın bir kesimini galeyana getirip Hizbullah'ı destekleyen toplum kesimine saldırmaya çalıştı. Ancak, ne Hizbullah'ı destekleyenler ne de karşıtları bu yalana inandı.

Körfez şeyhlerinin petro-dolarları ile finanse edilen medyanın yürüttüğü kampanya ABD güdümlü cephenin barbarlığını gözler önüne serdi. Zira bunlar, patlamanın yarattığı felaketi istismar edip Lübnan halklarını birbirine kırdır-

mak için çırpındılar. İç çatışmaya çekilen Hizbullah'ı tasfiye etmenin kolaylaşacağını düşünseler de, yalanlarına kimse inanmadığı için Lübnan halkları nezdinde deşifre oldular. Bir felaket anında halkları birbirine kışkırtma çabaları, Amerikancı Lübnanlıların nasıl bir çöküş içinde olduğunu gözler önüne serdi.

SUÇLULARIN PAÇALARINI KURTARMA TELAŞI

İşbaşındaki Hasan Diyab hükümeti altı ay önce kurulmuştu. ABD-Suudi kuklası Saad Hariri dört yıl işbaşında kaldıktan sonra istifa edince, Lübnan devlet başkanı Michel Avn, Diyab'ı başbakanlığa atamıştı. Felakete yol açan patlayıcı ise altı yıldan beri Beyrut limanında bekletiliyordu. Yani bu yıkıcı bomba altı yıl önce Beyrut'un altına yerleştirilmişti. Bombayı yerleştirenler, altı aydır işbaşında olan hükümete sorumluluğu yıkıp paçalarını kurtarma telaşına düşmüş görünüyorlar.

Kışkırtmaları tutmayınca, Hizbullah'a yakın olduğu kabul edilen Hasan Diyab hükümetine karşı protesto eylemleri organize etmek istediler. Yine tutmadı ve katılım cılız kaldı. Toplumda sorumluların saptanıp cezalandırılması yönünde istekler yükselince, bu kez de "Biz Lübnan yargısına güvenmiyoruz, Uluslararası Mahkeme kurulsun" kampanyası başlatıldı.

Uluslararası Mahkeme 2005'te eski Lübnan Başbakanı Refik Hariri'nin suikastla öldürülmesinden sonra kurulmuştu. Söz konusu mahkeme emperyalist-siyonist güçlerin güdümünde kurulmuş, önce Suriye'yi hedef almıştı. Ancak bunu

kanıtlayacak deliller ortaya koyamayınca, Hariri'nin öldürülmesi suçunu Hizbullah'ın üzerine yıkmaya çalışmıştı. Pek çok skandala imza atan bu mahkeme aradan geçen 15 yıla rağmen halen karar alabilmiş değil. Çünkü mahkeme hiçbir şeyi kanıtlayamadı. Zira cinayeti işleyenler ile mahkemeyi kuranlar aynı güçlerdi. Şimdi de benzer bir mahkeme kurulması için seferber olmuş durumdalar.

LÜBNAN'A VESAYET TALEBİ

Bu yozlaşmış siyasi elit, Lübnan'ın emperyalist askeri vesayet altına alınmasını da talep ediyor. İnşa edildikten sonra Beyrut limanı, Beyrut havaalanı ve sınırların uluslararası güçler tarafından "korunması" gerektiğini savunuyor.

Lübnan'ın batırılmasından birinci derecede suçlu olanlar kendi paçalarını kurtarmak için ülkeyi batılı emperyalistlerin vesayeti altına sokmak istiyorlar. Oysa bu kirli senaryo 1982 yılında, emperyalistlerin desteğiyle gerçekleşen İsrail işgali sonrasında Lübnan'da uygulanmıştı. O dönem yüzlerce ABD ve Fransız askeri Beyrut'ta konuşlanmış, ancak bu karargahları hedef alan intihar saldırılarından sonra çekilmek zorunda kalmışlardı. Gündeme getirdikleri bu vesayet talebi de büyük ihtimalle kursaklarında kalacak. İbret verici olan, bu yozlaşmış tabakanın kendi sefil çıkarları için halkın felaketini istismar etmeye çalışmasıdır.

DİYAB HÜKÜMETİNİN SORUMLULUĞU

Hasan Diyab hükümeti uluslararası mahkemeye ve askeri vesayet taleplerine karşı çıkıyor. Teknik yardıma ihtiyaç

an Lübnan

olduğunu ancak soruşturmanın Lübnan yargısı tarafından yürütüleceğini ifade ediyor. Lübnan'daki yozlaşmış sistemin parçası olan işbaşındaki hükümetin de olayda sorumluluğu var. Buna karşın hükümetin icraatları ABD ve Lübnan'daki işbirlikçileri tarafından sabote ediliyor. Örneğin bir Amerikancı tarafından yönetilen Lübnan merkez bankası, ekonomik sorunların derinleştiği bir dönemde 20 milyar doların yurtdışına kaçırılmasına göz yumdu. Beş milyon nüfuslu bir ülke için bu çok büyük bir miktardır.

Öte yandan hükümetin altyapı sorunlarını çözmek için Çin ya da İran'la kurmak istediği ilişkiler de baltalandı. Çin'in Lübnan'a yatırım yapması başta ABD olmak üzere batılı emperyalistleri rahatsız ettiği için bu yöndeki her adımı sabote ettiler. Bölgede nüfuz alanlarını genişletmeye çalışan Çin, Lübnan'a cazip teklifler sunuyor. Bunu engelleyen ABD ile suç ortakları, Suriye'ye uygulanan "Sezar yasası" ile de Lübnan ekonomisinin boğazını sıkıyorlar. Tüm bunlar elbette işbaşındaki hükümetin masum olduğu anlamına gelmiyor. Ancak bombayı Beyrut'a yerleştirip altı yıl boyunca ona bekçilik edenlerle aynı kefeye konması da gerçekçi değil. Bu hükümetin en büyük sorumluluklarından biri, yozlaşmış sisteme bağlı kalmasıdır. Bu tutum sorunları çözmediği gibi, kuşatmanın da etkisiyle derinleşmesine yol açıyor.

HİZBULLAH TUTUMUNU AÇIKLADI

Tetikçi medya ile sosyal medyadaki troller tarafından hedefe çakılan Hizbullah, cuma günü tutumunu açıkladı. Örgüt lideri Hasan Nasrallah, limanda silah stoklandığı iddialarını reddetti. Ya suçlulardan hesap sorulacağını ya da Lübnan'da devlet diye bir kurumun bulunmadığının kanıtlanacağını söyledi.

Ülke felaket içindeyken Hizbullah'a saldıranlarla tartışmaya girmeyeceğini ifade eden Nasrallah, yalan ve çarpıtma haberler yayan güçlerin hedeflerine ulaşamayacaklarını belirtti. Halkı, mezhep çatışmalarını kışkırtan medyayı boykot etmeye çağırıyordu. Felaketi fırsat bilip Hizbullah'a saldıranların sonuç alamayacağını, direniş güçlerinin duruşlarının net ve konumlarının güçlü olduğunu söyledi.

Karalama kampanyasının Lübnan'da dengeleri değiştirebileceği, direniş güçlerinin sıkıştırılacağı yönündeki yorumların bir karşılığı yok. Çünkü Hizbullah karşıtlarının güçlenmesi söz konusu değil. Emperyalist efendilerine sığınmak için bu kadar tez canlı davranmaları da bu zayıflığın göstergesi.

ÖFKELİ HALKIN AÇMAZLARI

Lübnan, kitle hareketinin canlı olduğu ülkelerden biridir. Aylardır devam eden eylemler bunu kanıtlıyor. Ekonomideki çöküşün ardından gelen Beyrut felaketi, özellikle genç kuşakların geleceğini daha da belirsizleştiriyor. Nitekim son dönemde Avrupa'ya göçün arttığına dair veriler var. Bu nedenle dinamizmini emekçiler, işsizliğe mahkum edilen genç kuşaklar ve kadınlardan alan kitle hareketinin önüne geçmek mümkün görünmüyor.

Bu hareketin zayıf yanı ise etnik, dinsel, mezhepsel kimlikler üstü devrimci bir önderlikten yoksun olması. Bu alt kimliklerin üstüne çıkabilen tek güç Lübnan Komünist Partisi'dir (LKP). Ancak kitle eylemlerine katılsa da, LKP'nin harekete öncülük edebileceğine, kitlelerin devrimci enerjisini sisteme karşı seferber edebileceğine dair veriler henüz yetersiz. Kitle hareketinin bir diğer handikabı ise, gerici güçlerin hareketi istismar etme çabalarıdır. Zira devrimci önderlikten yoksunluk, hareketi bu açıdan manipülasyona açık tutuyor. Buna rağmen kitle hareketinin belli kazanımlara ulaşması da mümkündür.

Ortadoğu halklarının kaderi büyük ölçüde birbirine bağlanmış durumdadır. Lübnan gibi bölgesel sorunların merkezinde yer alan küçük bir ülke için bu durum daha da belirgindir. Bu da Lübnan halkıyla enternasyonal dayanışmanın önemini daha da artırıyor. Enternasyonal dayanışmanın etkili olabilmesi ise, bölge ülkelerinde kitle hareketlerinin geliştirilmesine bağlı. Devrimci kitle hareketleri gelişmeden bölgede herhangi bir halkın sorunlarına çözüm üretmesi mümkün değil. Her sorunun bölgesel, hatta küresel boyut kazandığı bir dönemde, halklar için çözümlere ulaşabilmek, devrimci direniş hareketinin bölgesel çapta örülmesini zorunlu kılıyor.

Lübnan'da protestolar

Lübnan'da Beyrut'taki patlamaların ardından emekçi kitlelerin öfkesi sokağa taştı. Gösteriler sürüyor. Protestoların başlamasından bu yana göstericilerle güvenlik güçleri arasında çıkan çatışmalarda ise yüzlerce kişi yaralandı.

Gösterilerin protestoları karşısında enformasyon, çevre, maliye ve adalet bakanları istifa etti. Bakanların istifası üzerine hükümete istifa baskısı arttı. Hafta başındaki kabine toplantısının ardından ise Başbakan Hasan Diyah hükümeti istifa etti.

Beyrut'ta devam eden gösterilerde protestocular, bakanların istifalarını açıklamasının ardından, Baabda Sarayı'nın önünde toplanarak Cumhurbaşkanı Michel Avn'a istifa çağrısında bulundu.

Patlamanın ardından 10'larca kişi soruşturmaya tabi tutuldu, ardından

20'ye yakın kişi gözaltına alındı. Bu kişiler arasında mevcut ve bir önceki Gümrük İdaresi Başkanları ve Beyrut limanının yöneticisi de bulunuyor. Sorgulananlar arasında iki eski bakan da bulunuyor. Güvenlik kurumlarının başkanlarına yönelik soruşturmalar da açılmaya başlandı. Lübnan'ın Mevcut Devlet Güvenlik Başkanı Tümgeneral Tony Saliba'ya soruşturma açıldığı bildirildi. Kurumda yer alan diğer generaller hakkında da inceleme başlatılması bekleniyor.

Yaşamını yitirenlerin sayısının 200'ü aştığı ifade edilirken, aralarında yabancı uyruklu işçilerin ve tır şoförlerinin bulunduğu onlarca işçinin halen kayıp.

Limandaki patlama sonucunda 6 binden fazla insan yaralanırken, kentteki binaların yarısında hasar olduğu tespit edildi.

Lübnan'ın görünmeyen göçmen ölümleri

Lübnan'daki patlamada hayatını kaybedenlerin sayısı resmi açıklamaya göre 171'e ulaştı. Hayatını kaybedenlerin 40'ı göçmen işçilerdi. 60 kişininse hâlâ kayıp olduğu ifade ediliyor. Liman bölgesinde en ağır koşullarda çalışan göçmen işçiler pek anılmıyor. Oysa ölü sayısındaki göçmen işçilerin oranı durumun farkını gösteriyor. Patlama anından itibaren tüm burjuva medyada patlamanın eski başbakanlardan Saad Hariri'nin evine yakın gerçekleştiği ve Hariri'nin etkilenmemesi işlenirken göçmen işçilerden söz edilmedi.

Yok sayılan göçmen işçilerin bir kısmı Filistinli bir kısmı Suriyelidir. Emperyalizmin ve siyonizmin katliamlarından kaçıp hayatta kalmaya çalışan bu göçmen işçiler, diğer ülkelerde olduğu gibi Lübnan'da da en ağır işlerde, en zor şartlarda çalışmaya mahkum ediliyor. Beyrut limanı ise çalışma koşullarının ağır olduğu yerlerin başında geliyor.

Ölen işçilerden biri de Abdel Moyn isimli bir Suriyeli göçmen işçiydi. Çalıştığı fabrikanın zemininde büyük bir pencere ve patlamanın etkisiyle yıkılan bir duvar parçasının altında kalarak hayatını kaybetti. Suriye'deki Deyr el-Zor'dan gerici çetelerin katliamlarından kaçıp gelen bu genç ölümle burada karşılaştı. Birlikte göç ettiği 17 yaşındaki Latif, genç adamın vücudunun fotoğraflarını göstererek "Muhtemelen başına gelenleri hissetmedi" diyerek kendini avuttu.

Lübnanlı yetkililer Salı günü ölenlerin kimliklerini tek tek açıkladığında hayatını kaybeden 143 kişi arasında Suriyeli işçinin adı geçmedi. Şu ana kadar tespit edilen ölümlerin 4'te biri göçmen işçiler olmasına karşın onların varlığı da ölümleri de yok sayılıyor. Göçmen işçiler her olayda olduğu gibi, Beyrut'taki patlamanın da en mağdurları arasında yer aldı.

Trump duyurdu...

İsrail ve BAE arasında “normalleşme” anlaşması

Donald Trump attığı “Bugün büyük bir dönüm noktası. İki büyük arkadaşı-mız, Birleşik Arap Emirlikleri ve İsrail arasında tarihi barış anlaşması” tweetiyle Birleşik Arap Emirlikleri ve İsrail arasında anlaşmaya varıldığını duyurdu.

Trump, İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu, Abu Dahi veliaht prensi Muhammed el-Nehyan adına yapılan ortak açıklamada “Tarihi atılımın Ortadoğu’da barışı geliştireceği” öne sürüldü.

Anlaşma ile İsrail’in Batı Şeria’daki alanları ilhak etmeyi askıya alacağı ifade edildi. Her ne kadar gayri resmi şekilde Arap ülkeleri ile İsrail’in diyalogu olsa da bu anlaşma, şimdye kadar İsrail’in Körfez ülkeleri ile ilk resmi ilişkisi olarak tanımlanıyor.

İsrail’in ilhak planını askıya almasıyla birlikte anlaşmada, “Arap ve Müslüman dünyasıyla ilişkileri geliştirmeye odaklanacağı” öne sürülüyor.

Trump’un tweetine Netanyahu “tarihi gün” cevabını verirken Birleşik Arap Emirlikleri ABD Büyükelçisi de “diplomasi kazandı” açıklaması yaparak anlaşmanın bölgedeki tansiyonu düşürerek pozitif değişim için yeni kaynaklar yaratacağını iddia etti.

İsrail’in Ortadoğu’nun kalbine bir hançer gibi saplandığı 1948 yılından bu yana ilki 1979 yılında Mısır ile, ikincisi ise 1994 yılında Ürdün ile “barış anlaşmaları” imzalanmıştı.

Gelecek hafta İsrail ile Birleşik Arap Emirlikleri arasında çift taraflı imzala-

nacak olan anlaşmanın yatırım, turizm, direkt uçuşlar, güvenlik, telekomünikasyon, teknoloji, enerji, sağlık, kültür ve karşılıklı elçiliklerin kurulması başlıklarını içereceği öngörüldü.

Ortak açıklamaya göre ülkeler ABD’ye “Ortadoğu için Stratejik Ajandası”nı başlatmada eşlik edecek.

FİLİSTİN YÖNETİMİ BAE-İSRAİL ANLAŞMASINI REDDEDİ

Filistin Yönetimi, Birleşik Arap Emirlikleri’nin İsrail’le “normalleşme” anlaş-

masına varmasını “ihanet” diye tanımlayarak reddetti.

Arap halkına bu kararlara itibar etme çağrısı yapılan açıklamada, İsrail’in Batı Şeria’ya yönelik ilhak planının askıya alınması karşılığında varılan anlaşmanın, Mescid-i Aksa’ya yönelik planların gölgesinde kaldığına değinildi.

“BAE’nin İsrail ile anlaşması Kudüs, Mescid-i Aksa ve Filistin davasına ihanettir.” denilen açıklamada, bu anlaşmayla birlikte Arap Barış Girişimi, Arap Birliği ve İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) toplantılarının

ve uluslararası meşruiyetinin kararlarını yerle bir ettiği belirtildi.

Ayrıca bu anlaşmanın “1967 sınırları üzerinde bağımsız bir Filistin devleti taleplerini görmezden gelmek” olduğu vurgulandı.

BAE’nin Filistin halkını temsil hakkı olmadığı belirtilen açıklamada, Filistin halkının tek meşru temsilcisinin Filistin Kurtuluş Örgütü olduğu öne sürüldü.

Arap Birliği’ne acil toplantı çağrısı yapan Filistin Yönetimi, İİT’yi de kararı reddetmeye davet etti.

Akdeniz’de yeniden gerilim tırmanıyor

Doğu Akdeniz’deki enerji kaynakları üzerine hegemonya kavgası kızışıyor. Emperyalist kapitalist tekellerin ve devletlerin yanı sıra Türkiye’nin ve Yunanistan’ın da aralarında olduğu bölge devletleri arasındaki rekabet, askeri hamleler eşliğinde çatışma olasılığı da tırmandırılarak keskinleşiyor.

Bölgedeki yağmadan pay kapmak isteyen kapitalist devletler kendi halklarını karşı taraftaki devletlere karşı kışkırtmaya çalışırken, tümü de bölge halklarını adım adım yeni bir çatışmaya doğru sürüklüyor.

Doğu Akdeniz’de Türkiye’nin Navtex ilanıyla sismik araştırma yapmak için Oruç Reis isimli araştırma gemisini bölgeye göndermesi gerilimi tırmandırılmış-

tı. Bunun üzerine Almanya’nın devreye girmesiyle çatışma bir süreliğine yatışsa da Türk sermaye devletinin hegemonya kavgasını kızıştırma çabaları, Yunanistan ile ABD’nin Akdeniz sularındaki ortak tatbikatı, Yunanistan’ın Mısır’la yaptığı anlaşma ve Yunanistan’ın karşı Navtex ilanının ardından gerilim tırmanmaya devam etmişti.

Akdeniz’deki pay kapma yarışında Türkiye’yle arası gerilen Fransa’dan yeni bir hamle daha geldi. Fransa Cumhurbaşkanı Macron dün yaptığı açıklama

ile Akdeniz’deki askeri varlığını artıracığını açıkladı. Elysee Sarayı kaynaklı bilgiye göre, Yunanistan Başbakanı Kiriakos Mitsotakis ile telefonda görüşen Macron, “barışçıl bir diyaloga” olanak sağlanması amacıyla Türkiye’ye Doğu Akdeniz’de petrol ve doğalgaz arama faaliyetlerini durdurma çağrısında bulundu. Askeri varlığını artıracığını açıklayan Fransa, Doğu Akdeniz’e iki Rafale savaş uçağı ve bir Lafayette fırkateyni gönderme kararı aldı.

Öte yandan Reuters’a konuşan Yu-

nanistan askeri kaynakları, Fransa’ya ait jetlerinin ve fırkateynin bu sabah vardığını ve bugün Fransız ordusu ile Yunanistan ordusunun Girit adasının açıklarında ortak tatbikat yaptığı bilgisini paylaştı.

Yunanistan Genelkurmay Başkanlığı’nın paylaştığı fotoğraf ve videolarla doğruluğu teyit edilen tatbikata Fransa’ya ait fırkateynin yanı sıra helikopterlerin de katıldığı görüldü. Doğu Akdeniz’deki tatbikatın, Türkiye’nin daha önce Navtex ilan ettiği alanı da kapsayan bölgede gerçekleştirildiği ifade edildi.

Yunanistan’dan yetkililerin verdiği bilgilere göre, Rafale tipi iki Fransız uçağı Suda koyundaki 115. hava alayına ait tesislerin bakımının yapılması için kullanılacak.

TSK saldırısında Iraklı iki komutan öldürüldü

AKP-MHP iktidarının “terör” demagojisiyle sürdürdüğü savaş ve saldırganlık politikaları devam ediyor. Rojava’da emperyalistlerden alınan icazetle sürdürülen işgallerle birlikte Güney Kürdistan’da karadan ve havadan devam eden saldırıların faturası kabarıyor. Özellikle son 5 yıldır ülkede katliamlar, ekonomik kriz ve artan sefalet olarak tüm faturası halka çıkarılan savaş politikaları, bölgede de yeni çatışmaların altını oyuyor.

Türk sermaye devletinin büyük ölçüde güç gösterisi ve provakatif saldırılar olarak sürdürdüğü Güney Kürdistan’a yönelik savaşta 11 Ağustos günü de Iraklı komutanların bulunduğu bir araç bombalandı.

Irak Basın ve Enformasyon Merkezi tarafından yapılan açıklamada, SİHA’lar tarafından yapılan açıklamada, hedef alınan araçta 2. Tugay komutanı Mihemed Reşid ile 3. Tugay komutanı Zübeyr Halî’nin öldürüldüğü belirtildi. Aracı kullanan askerin de yaşamını yitirdiği öğrenildi.

Saldırıyla ilgili Rûdaw’da yer alan haberlere göre, saldırının Soran ilçesinin Sidekan Nahiyesinin Bradost bölgesinde “PKK ile Iraklı kolluk güçleri arasındaki toplantı” hedef aldığı iddia edildi. Haberlerde Iraklı komutanların yanı sıra 2 Kürt komutanın da öldüğü iddia edildi. PKK ile Irak sınır muhafızları arasında önceki gün yaşanan çatışmaların ardından Irak ordusu komutanlarının “PKK ile toplantı yapmak için bölgeye gittiği” ileri sürüldü.

Irak Kürdistanı Bölgesel Yönetimi’nin açıklamasında, “Bugün öğleden sonra saat 2:45’te Federal hükümete bağlı sınır muhafız güçleri yerleşim yerleri üzerinde-

ki tehlikeyi uzaklaştırmak amacıyla sınır noktalarındaki meydana gelen boşluğu doldurmak için çalışırken, Türkiye savaş uçağı tarafından bir araçları hedef alındı. Maalesef 2. Sınır Tümen Komutanı Albay Muhammed Reşid Süleyman ve 2. Sınır Tümen Komutanlığına bağlı 3’üncü Birlik Komutanı Yarbay Zübeyir Halî Taceddin şehit oldu. Ayrıca Yarbay Hüsameddin Abdurrahman Hasan da yaralandı” bilgisi verildi. Ayrıca “PKK ve Türkiye’nin savaş ve çekişmelerini Kürdistan Bölgesi ve Irak sınırlarının dışına taşımaları ve halkımızı kurban etmemeleri gerektiğini tekrarlıyoruz” ifadeleri yer aldı.

IRAK’TAN TÜRKİYE’YE NOTA

Irak hükümetinin ertesi gün yaptığı yazılı açıklamada “Irak, topraklarında bulunan Kürdistan bölgesindeki Erbil vilayetine bağlı Sidekan alanına insansız hava aracı ile Türkiye tarafından gerçekleştirilen ve kahraman Irak ordusundan

iki komutan ve bir askerin ölümüne sebep olan açık saldırıyı reddeder ve şiddetle mahkum eder” ifadeleri yer aldı.

Açıklamada saldırının ülkenin egemenliğini ihlal ettiği belirtilerek saldırının ülkeler arası ilişkileri düzenleyen uluslararası sözleşme ve yasaların ihlali olduğu ifade edildi. Saldırının iyi komşuluk prensibiyle çeliştiği vurgulandı.

Irak hükümetinin açıklamasında “Bu tarz eylemlerin devamının ve sınır ihlalinin durmasına, Türkiye askeri güçlerinin sınırlarımızın içinden geri çekilmelerine yönelik Irak’ın taleplerinin gerçekleştirilmemesi, iki ülke arasındaki işbirliğinin çeşitli seviyelerde gözden geçirilmesini gerektirir” ifadeleri yer aldı.

Ayrıca Irak’ın topraklarının hiçbir komşu ülkenin zarar görmesi için koridor olarak kullanılmayacağı ve Irak topraklarının dış güçlerin çekişme ve yerleşme yeri olamayacağı vurgulandı.

Savunma Bakanı Hulusi Akar’ın 13

Ağustos Perşembe için planlanan ziyaretinin iptal edildiği duyurulan açıklamada, Irak Dışişleri Bakanı’nın Türkiye Büyükelçisini davet ederek ülkelerine yapılan saldırıyı ve ihlalleri şiddetle protesto eden mektubu iletecekleri bilgisi paylaşıldı.

TÜRKİYE’DEN PIŞKINCE YANIT

Irak’tan gelen notaya Dışişleri Bakanlığı saldırgan ve pişkin bir açıklamayla yanıt verdi. Açıklamada “PKK’nin Irak’ın egemenliği, toprak bütünlüğü, güvenliği ve istikrarına meydan okuduğu” öne sürülerek Irak’ın saldırılara ortak olması gerektiği iddia edildi ve bu yönde işbirliği çağrısı yapıldı.

Devamında saldırganlığı tırmandırma tehdidi şöyle dile getirildi: “Irak’taki PKK varlığına göz yumulmaya devam edilmediği halde ülkemiz sınırlarının güvenliği için nerede olursa olsun gerekli göreceği tedbirleri şimdiye kadar olduğu gibi almakta kararlıdır.”

Belarus’ta protestolar: Muhalefet lideri Litvanya’ya sığındı

Eski Sovyet cumhuriyetlerinden Belarus’ta yapılan devlet başkanlığı seçimlerini, 26 yıldan beri görevde olan Alexander Lukaşenko’nun kazandığı ilan edildi. Resmi açıklamaya göre oyların %80’ini Lukaşenko aldı. Resmi sonuçların “düzmece” olduğu iddia eden muhalefet ise sokaklara çıkarak Lukaşenko’nun çekilmesini istedi.

Muhalefetin dün örgütlediği eylemlere kolluk kuvvetleri saldırmış, yer yer çatışmalar çıkmış, polis binlerce kişiyi gözaltına aldığı iddia edilmişti. Die Zeit’in haberine göre muhalefet lideri

Svetlana Tichanovskaya, Belarus’taki protestoların ortasında ülkesini terk edip Litvanya’ya sığındı. Litvanya Dışişleri Bakanı Linas Linkevicius, Twitter hesabından “muhalefet lideri Litvanya’ya geldi ve güvende” duyurusunu yaptı.

Tichanovskaya, önceki gün düzenlediği basın toplantısında ülkede kalıp savaşmaya devam edeceğini söylemişti.

Ancak görevdeki Lukaşenko’nun etrafındaki güvenlik güçleri tarafından tehdit edildiğini hissettiğini açıkladı. Bir süre kendisine ulaşılmayan muhalefet lideri sonradan YouTube’dan yayınlanan video aracılığıyla, “Çok zor bir karar verdim. Bu, tamamen bağımsız olarak verdiğim bir karar” açıklamasında bulundu.

Tichanovskaya’nın seçim öncesi mi-

tinglerinde çok popüler olduğu söyleniyordu. Buna rağmen resmi sonuçlara göre aldığı oy oranı %10’un altında kaldı. 37 yaşındaki Tichanovskaya, Pazartesi günü kendisini seçim galibi ilan etmiş ve Lukaşenko’yu çekilmeye çağırıyordu. Oyların yeniden sayılması için de seçim komisyonuna resmi olarak başvurmuştu.

Tichanovskaya, daha önce çocuklarını da ülke dışına çıkarmıştı. Hükümeti eleştiren bir blog yazarı olan kocası Sergej Tichanowski halen gözaltında bulunuyor.

İran'da işçiler ayakta...

Son 40 yılın en büyük grev dalgası

E. Güneş

İran işçi sınıfının dinci-faşist molla rejimine meydan okuduğu kararlı ve militan grevleri yayılıyor. Gaz sahalarındaki işçiler, haklarını savunmak için eşgüdüm-lü, stratejik bir grev yapıyorlar. Bunun son kırk yılda İran'da yaşanan en büyük işçi grevi dalgası olduğu belirtiliyor.

Grev dalgasını tetikleyen olay, Mahshahr petrokimya kompleksinde taşeron bir işçi olan Ebrahim Arabzadeh'in 28 Temmuz'da 50 derece sıcak altında çalışırken ölmesi oldu. Grev, Huzistan, Hürmüzgan, Fars ve İsfahan eyaletlerindeki petrol rafinerilerinde çalışan işçiler tarafından maaşlarının ödenmesi, sosyal hakların verilmesi, ücret adaletsizliğinin giderilmesi ve iş güvenliği talepleriyle başlatıldı. Ülkenin güney eyaletlerindeki Abadan, Pars, Qeshm ve Asaluyeh'deki petrol rafinerilerinde, Lamerd petrokimya kompleksinde ve dünyanın en büyük doğalgaz sahası olan Güney Pars petrol sahasında gerçekleştirenler de dahil olmak üzere en az 11 eyalette yaklaşık 30 petrol ve petrokimya tesisindeki fiili grevlere 10 binin üzerinde işçi katıldı.

GREVLER DALGA DALGA GELDİ

İşçiler, müteahhit firmalara sunacakları talepleri bir liste haline getirdiler. 1 Ağustos Cumartesi günü 10 bin işçi greve çıktı. 2 bini gaz sahalarını tamamen terk etti ve eve döndü. Birçoğu da müteahhitlerin ofislerinin dışında toplandı.

Huzistan eyaletine bağlı Mahshahr kentindeki Razi Petrokimya Şirketi çalışanları, maaş adaletsizliği ve işçi temsilcilerinin şirkete girişlerine izin verilmemesi gerekçesiyle grev başlattı. 29 Temmuz'da Kuzey Azadegan petrol sahasında çalışan işçiler, düşük ücretleri protesto etmek için greve giderek grev sürecinde başı çekmişlerdi.

Petrol rafinerisi çalışanları 1 Ağustos'tan beri, gecikmiş ücretlerin ödenmesi ve iş sınıflandırma yasının uygulanmasını talep ederken, Qeshm petrol rafinerisindeki işçiler, maaşları düzenli ödenmemesini ve yüksek riskli çalışma koşullarını protesto etmek için iş bıraktılar. Huzistan eyaletine bağlı Abadan, Hürmüzgan eyaletine bağlı Parsiyan ve Fars eyaletindeki Lamerd petrol rafineri işçileri, geçtiğimiz günlerde, maaşlarının ödenmemesi ve iş güvenliğinin olmaması gibi nedenlerle grev başlattı.

Grev dalgası, 3 Ağustos'ta Kangan rafinerisine ve Parsian petrol üretim tesisine, 4 Ağustos'ta ise İran'ın merkezindeki İsfahan rafinerisine ve kuzeydoğudaki Meshed'e yayıldı. İsfahan Petrol Rafineri Şirketi çalışanları da maaşlarını alamamaları nedeniyle grev yapan işçiler arasına katıldı.

Petrol işçileri, genellikle her türlü iş güvencesinden ve sosyal haklardan yoksun, sözleşmeli işçi olarak çalıştırılıyorlar. İran'da ücretlerin geç ödenmesi sıkça yaşanan bir sorun. Bundan kaynaklı yerel protesto eylemleri ve grevler sıkça gündeme geliyor. Ancak, şimdiki gibi büyük ölçekli, yaygın, birbiri ile koordineli bir grev dalgası daha önce hiç yaşanmamış bir durum.

YEDİ TEPE ŞEKER KAMIŞI İŞÇİLERİNİN GREVİ 3. AYA GİRİYOR

Petrol zengini Huzistan eyaletinde bulunan Haft Tappeh (Yedi Tepe) Şeker Kamışı Fabrikası'nda çalışan işçiler de iki aydır grevdeler. Ödenmeyen ücretleri ve şirketin kamu sektörüne veya işçilere devredilmesini talep eden şeker işçileri, şirketin özelleştirilmesinden sonraki beş yıl içinde birçok kez greve gittiler. İran rejimi grevlere acımasızca saldırdı, birçok işçi önderi gözaltına alındı. Ama hiçbir baskı onları yıldırmadı ve şeker işçilerinin grevi 3. aya girdi.

Şeker işçileri son yıllarda ödenmeyen ücretlerinin gasp edilmesi girişimlerinden vazgeçilmesini, şirketin kamu sektörüne veya kendilerine devredilmesini, "yolsuz şirket yöneticilerinin kovulup tutuklanmasını", sosyal haklarının verilmesini, işten atılan işçilerin geri alınmasını, işçilerin örgütlülüğünü engellemeye

yönelik baskılara son verilmesini, tutuklu öncü işçilerin hapis cezalarının kaldırılmasını ve serbest bırakılmasını talep ediyorlar.

1974-1975 yılları arasında kurulan Yedi Tepe Sendikası, İslamcı devrimin işçi düşmanı politikaları nedeniyle diğer sendikalar gibi yasa dışı ilan edilmişti. Kamu kuruluşu olan fabrikanın 2005-2006 yıllarında yüzlerce dönümünün satılması üstüne Yedi Tepe işçileri toplu bir şekilde buna karşı çıktı ve 2007 yılında Yedi Tepe Sendikasını yeniden kurdular. Kısa süre sonra işçi önderleri tutuklanarak, hapsedildi, faaliyetlerden men cezasına çarptırıldılar.

Ama bütün bu baskılara rağmen 2018 yılında Yedi Tepe işçileri özelleştirmeye ve hak gasplarına karşı tüm baskılara rağmen tekrar harekete geçtiler. Ardından sendika temsilcisi tutuklanarak, televizyonlarda itiraf vermeye zorlandı. İşçi sınıfının bağımsız, korkusuz, inatla, her baskıya karşın direnen sesinin duyulması sansür ile boğulmaya çalışılıyor.

İran'daki Yedi Tepe Şeker Fabrikası işçileri inatla devam ettirdikleri, talepleri karşılaşıncaya kadar devam ettirme kararlılığında olduklarını açıkladıkları ve üçüncü aya giren grevlerini ve seslerini dünya işçilerine ulaştırmaya çalışıyorlar. "Yoldaşlar, dünyanın her yerinde ve bütün dillerinde Yedi Tepe işçisinin ve İran işçi sınıfının sesi olunuz!" diyerek 4 Ağustos tarihinde bir çağrı kaleme aldılar.

HAKLARINI ARAYAN İŞÇİLERE GÖZDAĞI

İşçilerin her türlü hak arama mücadelesi düzen tarafından en sert baskı ve şiddet kullanılarak bastırılmaya çalışılıyor.

Aralık 2017 ve Ocak 2018'de düzenlenen gösterilere katılan bazı protestocular idam edilerek işçi sınıfına gözdağı verilmeye çalışılmıştı.

Bu protestolardan sekiz ay sonra, Mostafa Salehi isimli işçi gösteriler sırasında bir İslami Devrim Muhafızları askerini öldürme suçlamasıyla tutuklanmıştı. Salehi cinayet suçlamalarını reddetmesine rağmen, Şubat 2019'da sadece 10 gün içinde yargılanarak, geçtiğimiz hafta salı günü ilan edilen mahkeme kararından bir gün sonra idam edildi.

Temmuz ayı başında, Azarab Industries'te ücretlerin ödenmemesini ve işletmenin özelleştirilmesini protesto eden 42 işçi Arak'taki bir mahkeme tarafından bir yıl hapis, 74 kırbaç ve bir ay zorunlu çalışma cezasına çarptırılmışlardı. Halkın karara yönelik büyük öfkesi karşısında cezalar daha sonra bir üst mahkeme tarafından geri çekildi. Yine temmuz ayı içinde, 2019 Kasım ayında gösterilere katılan üç protestocunun idamı çok geniş katılımlı bir sosyal medya kampanyası sayesinde engellendi, protestocuların yeniden yargılanmasına karar verildi.

KRİZ DERİNLEŞİYOR, KİTLELERİN YAŞAMI ÇEKİLMEZ HALE GELİYOR

Amerikan emperyalizminin emperyalist çıkarları doğrultusunda İran'a, dolayısıyla İran emekçi halkına uyguladığı cezalandırıcı yaptırımlar nedeniyle İran'ın ham petrol üretimi, son 40 yıldaki en düşük seviyesine geriledi. Ülkedeki petrol üretiminin günde 1,9 milyon varile düştüğü ve bunun 2018'dekinin yarısı olduğu bildiriliyor. İran'ın petrol gelirlerinin 2019'da 8 milyar dolara kadar düştüğü ifade ediliyor. Bu rakam 2011'de 100 mil-

yar dolar ve 2018'de 62 milyar dolardı.

İran Riyali sert bir inişte. 2015 yılında 1 Amerikan Doları 35 bin riyalken, yakın dönemde yaklaşık 230 bin riyal oldu. İran'daki enflasyon oranı yaklaşık yüzde 35'e ulaşmış durumda ve bu şu anda dünyadaki en yüksek dördüncü oran.

Amerikan emperyalizmi, İran'ın ekonomisini çökertmeye ve rejimi devirmeye yönelik yaptırımlarını arttırmak için Covid-19 pandemisini de büyük bir fırsata çevirdi. İran'ın koronavirüs vakalarını, kanser hastalarını ve diğer ölümcül hastalıkları tedavi etmesi için gereken ilaçları ve malzemeyi almasını engelledi. COVID-19 pandemisi nedeniyle İran'ın IMF'den 5 milyar dolarlık bir acil durum kredisi almasını önlemek için her yolu denedi.

ABD ve Avrupalı emperyalistler, sürdürdükleri bu canice tutum nedeniyle İran'da yaşanan kitlesel ölümlerden en az İran molla rejimi kadar sorumlulardır. Resmi rakamlara göre 18 bin kişinin koronavirüs nedeniyle hayatını kaybettiği ülkede her gün 2 binden fazla yeni vaka ve 200 dolayında ölüm kaydediliyor.

İran'da giderek derinleşen çok yönlü kriz, işçi ve emekçi kitlelerinin yaşam koşullarını her gün biraz daha karartıyor. Rejimin neoliberal politikaları milyonlarca işçiyi açlığa sürüklüyor. Bu, işçi ve emekçilerin düzene karşı tepkisini her geçen gün daha da büyütüyor. Pandemi karşısında hükümetin yıkıcı politikaları bunu daha da perçinliyor.

Tüm bu ekonomik, sosyal ve siyasal sorunların yol açacağı toplumsal patlama rejiminin büyük korkusu olmaya devam ediyor. Bu yüzden emekçilerin en ufak kıpırdanışını, hak arayışını azgınca bir şiddetle bastırmaya çalışıyor, hapis ve idama varan cezalandırma yöntemleri ile kitleleri sindirmeye çabalıyor. Ama nafile. İran işçi sınıfı düzenin tüm saldırı ve şiddet koşullarına rağmen döne döne greve gidiyor, sokağa çıkarak protestolu gösteriler düzenliyor, kitlesel dalgalar halinde düzenin karşısına dikiliyor.

Fiili grevlerin İran ekonomisinin en kritik sektöründe patlak vermesi, grevleri daha da önemli kılıyor. ABD destekli Şah'ın kanlı diktatörlüğünün belini kıran, petrol işçilerinin Ocak-Şubat 1979'daki kitlesel greviydi. Çünkü petrol endüstrisi İran ekonomisinin belkemiğini oluşturuyor.

İşçi sınıfının bu kararlı, yaygın ve kitlesel mücadelesi dinci faşist molla rejimin korkularının pek de yersiz olmadığını gösteriyor. İranlı işçiler, hakları için ayağa kalkma ve seslerini duyurana kadar protestoyu sürdürme kararlılığında olduklarını, hiçbir baskının onları yıldıramayacağını defalarca kanıtladılar.

Dünyadan grevler ve protestolar

BOLİVYA HALKI BASKI VE YALANLARA BOYUN EĞMİYOR

2019 Kasım'ında ABD ve AB emperyalistleri tarafından organize edilen darbeyle yönetime geçen faşist rejime karşı Bolivya halkı susmuyor. Kış ve bahar aylarında başlayan grevler, gösteriler ve blokaj eylemleri son haftalarda aralıksız olarak sürdürülüyor.

3 Ağustos Pazartesi gününden bu yana, sendika federasyonu COB ve toplumsal hareketler tarafından, 6 Eylül seçimlerinin ertelenmemesi için ülke genelinde düzinelerce eylemler gerçekleştirildi. Yüksek Seçim Mahkemesi (TSE) salgını bahane ederek 3 Mayıs'ta yapılması planlanan cumhurbaşkanlığı ve parlamento seçimlerini ilk olarak 6 Eylül'e ve 18 Ekim'e ertelemişti.

Telesur'un bildirdiğine göre, 10 Ağustos Pazartesi günü El Alto, Cochabamba ve La Paz da dahil olmak üzere yapılan gösterilere polis ve ordu azgınca saldırdı. Arjantin gazetesi *Página'nın* haberine göre, Luis Fernando Camacho komutasındaki "Resistencia Juvenil Cochala" ve "Jóvenes Cruceñistas de Santa Cruz" gibi paramiliter güçler bu saldırılarda aktif olarak yer aldılar. Camacho, Kasım 2019'da Başkan Evo Morales'e karşı düzenlenen darbeye merkezi bir rol oynamıştı.

Eylemcilere karşı estirilen devlet terörünü eylemleri itibarsızlaştırma yalan ve iftira kampanyaları tamamlıyor. Bolivya haber ajansı *ABI'nin* Pazartesi günü bildirdiğine göre darbeci hükümetin Dışişleri Bakanı Karen Longaric, yol blokajlarının bir sonucu olarak ülkedeki durumun "büyük ölçüde kötüleştiğini" belirten şikayet dilekçesiyle Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği'ne başvurdu. Darbeci rejimin bakanı, yol blokajlarından dolayı şehirlere yiyecek ve korona hastalarına oksijen tüplerinin ulaştırılmasının zora girdiğini iddia etti.

Bağımsız medyadan gelen haberler gibi, sosyal medyada yayınlanan videolar da darbe hükümetinin iftiharlarını boşa çıkarıyor. Örneğin, eylemleri yakından aktaran Radio Kawsachun Coca'nın sosyal medya paylaşımları, oksijen tüpleriyle yüklü kamyonların, tıbbi ürünleri taşımak için kullanılan diğer araçların ve ambulansların yol barikatlarından nasıl

kolayca geçtiğini gösteriyor.

Kamuoyu yoklamalarında seçimleri kaybedeceği açığa çıkan darbeci hükümet, Arjantin'de sürgünde yaşayan Morales'e karşı yeni bir ceza davası daha açtı.

İspanyol haber ajansı *Europa Press'in* bildirildiğine göre, darbe hükümetinin Adalet Bakanı Álvaro Coimbra Pazar günü yaptığı açıklamada, Morales'in "soykırım" ve "terörizm" ile suçlanacağını belirterek kitle hareketinin arkasında Morales'in olduğunu öne sürdü. Sosyalizm Hareketi'nden (MAS) Luis Arce ve David Choquehuanca ile COB başkanı Juan Carlos Huarachi de yol blokajlarından sorumlu tutuluyor.

MORALES'TEN ÇAĞRI

Diğer yandan sürgünde bulunan Morales Pazartesi günü bir açıklama yaparak, genel grev ve blokajların arkasındaki örgütleri, TSE'den gelen seçimlerin 18 Ekim'de yapılma teklifini değerlendirmeye çağırdı. Eski devlet başkanı Morales Twitter'da, TSE tarafından açıklanan 18 Ekim'i "kesin, ve ertelenemez seçim tarihi" olarak nitelendirildiğini belirten bir "niyet beyanı" yayınladı. Belge Pazar günü TSE ve sosyal kuruluşların temsilcileri tarafından Birleşmiş Milletler gözetiminde hazırlandı.

İNGİLTERE'DE SAĞLIK EMEKÇİLERİ SOKAKTA

İngiltere İskoçya ve Galler'de hemşireler ve pratisyen hekimler, kamu emekçilerinin maaşlarına yapılan ücret artışının dışında bırakılmaları nedeniyle hükümeti protesto etti.

Öğrenci hemşireler için ödenen bursları kaldırarak hemşire açığının artmasına neden olan Boris Johnson hükümeti, yeterli kişisel koruma ekipmanı ve cihaz sağlamayarak Covid-19 karşısında korumasız bıraktığı hemşireleri ve pratisyen hekimleri bu kez ücret artışının da dışında bıraktı.

8 Ağustos Cumartesi günü Londra, Edinburgh, Cardiff de dahil 32 ayrı şehirde hemşire ve pratisyen doktorlar hükümetin bu tutumuna karşı protestolar ve yürüyüşler gerçekleştirdi.

Londra'da hemşirelerin ağırlıklı olarak katıldığı yürüyüşe sağlık çalışanları

nın örgütlü bulunduğu UNITE ve UNISON sendikaları da destek verdi.

Yürüyüş, Covid-19 nedeniyle yaşamını yitiren 500 sağlık emekçisi için yapılan iki dakikalık saygı duruşunun ardından alkış ve sloganlarla başladı. Sağlık emekçileri, sloganlar atarak Trafalgar Meydanı ve Başbakanlık Konutu yanından Parlamento Meydanı'na yürüdüler. Burada yapılan konuşmalarda yıllardan beri bedelini ödemek zorunda bırakıldıkları kemer sıkma politikaları ve hükümet protesto edildi.

Salgın döneminde tüm dünyada olduğu gibi İngiltere'de de sağlık emekçileri; gerici hükümetin son 10 yılda uyguladığı kemer sıkma politikalarının, zamanında alınmayan önlem ve kararların, sağlanmayan koruyucu ekipmanın bedelini canıyla ödediler.

PAKİSTAN DEMİRYOLU İŞÇİLERİNDEN EYLEMLER

Temmuz sonunda Pakistan Demiryolları işçileri üç gün boyunca ülke çapında protesto düzenledi. Yüzde 100 ücret artışı ve keyfi işten çıkarmalara son verilmesi taleplerini vurgulamak için siyah bileklikler taktılar ve trenleri siyah bayraklarla süslediler.

İşçiler tehditlere boyun eğmeden eyleme katıldılar ve 2 Ağustos'ta üç saat boyunca trenleri durdurdular. Bu son üç yıldır gerçekleştirilen en geniş katılımlı grevdi.

Uluslararası Para Fonu (IMF) dayatması ile hükümet, tren hizmetinin bazı kısımlarını özelleştirmek istiyor.

Pakistan'da demiryolu çalışanları arasında kademeli ücret planı uygulanıyor. İlk işe başlayanlar aylık 30 dolar gibi bir ücret alıyorlar. 10-15 yıldır çalışan işçiler 118 dolar alırken, 20 yıldan daha uzun süre çalışan işçiler ise 235 dolar ücret alıyorlar.

Enflasyon oranının sürekli yükseldiği ülkede işçiler enflasyon oranına denk gelen bir ücret artışı, maaşlarına ek olarak %25 ikramiye, elektrikçi ve makinist olarak çalışanların aylıklarının daha yüksek kademeye göre hesaplanmasını, işçilerin maaşından avans için ayrılan fondan %5 kesinti yapılmasının durdurulmasını ve vardiya ikramiyesinin ödenmesini talep ediyorlar.

Pandeminin iki yüzü...

Açılan paketler servet-sefalet kutuplaşmasını derinleştiriyor!

Pandemi, kapitalist sistemin küresel krizini henüz aşamadığı koşullarda başlamıştı. 2008 finans krizini aşmak için uygulanan ancak bir türlü sonuç alınmayan parasal genişleme politikaları, pandeminin basıncıyla daha da yaygınlaştırıldı. Merkez bankalarının elinde kalan tek enstrüman bu oldu. Negatif faiz para politikasıyla piyasayı paraya boğan hükümetler, peş peşe açıkladıkları "kurtarma paketleri"ni kısa çalışma uygulamalarıyla takviye ederek büyük kapitalist tekellerin zararlarını kamulaştırdılar. Hükümetler, parasal genişleme ve kısa vardiya uygulamalarıyla, tekelere negatif faizle ulaşabilecekleri 'maliyetsiz para' sağladılar. Bunu kısa çalışma uygulamaları ile çalışanların ücretleriyle yan giderlerini toplumsal fonlardan karşılayıp kapitalist tekelleri yeni yatırımlar yapmaya teşvik etmeye çalıştılar.

Tekellerin, dolayısıyla küresel kapitalist sistemin krizinin nedeninin, insanların alım güçleri olmadığı için biriken metaller yığılmasından kaynaklandığını herkesten çok bu tekellerin CEO'ları biliyor. Yatırımı teşvik etmek için piyasaya negatif faizle sürülen paraların üzerine çöken tekeller, bütün yükü taşıyan emekçilerin sırtından sağladıkları parasal bolluğu istihdamı arttıracak yatırımlara değil borsa, altın, gayrimenkul gibi alanlara akıttılar.

Kapitalist dünyada, üretici (Türkiye'de son zamanlarda dillere pelesenk edilen üretim ekonomisi!) kabul edilen kapitalist tekellerin aynı zamanda bir veya birden çok banka, sigorta gibi finans şirketleri de vardır. Mercedes Bank, Reno bank, Toyota bank, Türkiye'de Koç Holding'in Yapı Kredi, Sabancı grubunun Akbank'ı gibi...

Ekonomik krize rağmen örneğin Almanya'nın 30 büyük tekelinin hisse kağıtlarının işlem gördüğü DAX, son üç ayda yüzde 50'den fazla bir yükseliş gerçekleştirdi. Altın gibi değerli madenler rekorlarını tazelerken gayrimenkul fiyatları ve kiralarda da jet hızıyla yükseliyor. Türkiye'de de ipotek kredilerinin ucuzlatılması sonucunda fiyatların artmasına karşın, geçen aylara oranla ev satışlarında büyük artış oldu. "Birkaç yıldır inşaat sektöründeki durgunluk, pandemi sürecinde gündeme gelen düşük faiz oranlı

konut kredileri sayesinde belli bir canlılık yaşasa da düşük krediye sevinen vatandaşın artan ev fiyatları ile hayal kırıklığına uğradı." İlk defa satılan konut adedinde bir önceki aya göre %54,7 azalma olurken, ikinci el konut satışlarında ise %13 oranında artış oldu. Bir aracı kuruluşun açıklamasına göre, bir ev birkaç ay içerisinde birden fazla el değiştirmiş. Yeni bir değer üretiminden bağımsız, sermayenin kârlılık vaat eden alanlara akmasına bağlı olarak görünürde ekonomide bir büyüme gerçekleşti! Nominal olarak sıfır faizle sağlanan parasal genişleme, kapitalist ülkelerdeki enflasyonla birlikte ele alındığında ise kredi alıcısına hiçbir şey yapmadan enflasyon oranında artı kazanç anlamına geliyor.

Rekabetin baskısı altında bulunan kapitalist tekeller daha az insanla daha çok üretim imkanı veren yeni teknolojiyi kullanıyorlar. Bu ise, istihdam alanlarının daraltılmasını hızlandırıyor ve piyasaların sınırlı büyümesi ile üretimin sınırsız genişlemesi arasındaki çelişkiyi artırarak krizleri daha da derinleştiriyor. Tüketicinin satın alma gücünün düşmesi ekonomik krizleri tetiklese de tek nedeni değil. Parasal genişleme ya da KDV oranlarının indirilmesi gibi önlemler krizin derinleşmesini frenleyip yavaşlatsa da sorunu ertelemekten başka bir sonuç vermeye-

cektir.

SİVİL HAVA TAŞIMACILIĞINDAN YANSIYANLAR

Avrupa ve Almanya'da pandemi vesilesiyle yenilenen parasal genişleme ve kurtarma operasyonlarının kapitalist tekeller için servet çalışanlar için ise sefalete yol açtığını hava yolları taşımacılığını inceleyerek somut olarak görebiliriz.

Korona krizinden etkilenen Lufthansa'yı kurtarmak için Alman hükümeti, 1 Haziran'da 9 milyar dolarlık "kurtarma paketi" tahsis etti. Parayı kasasına koyan şirket yönetimi, kurtarma karşılığında verdiği sözü tutmadı ve 22 bin işçinin çıkarılacağını ilan etti. Şirketin insan kaynakları ve hukuk departmanı yöneticisi Michael Niggemann, kriz süresince personel giderlerinde ciddi bir kesinti yapılmazsa, Lufthansa Grubu'nun krizi başarıyla atlatabileceğini açıkladı. Michael Niggemann, 135 bin çalışanı bulunan şirketin iş gücünün yüzde 16'sına denk gelen 22 bin çalışanı işten atarak, personel giderlerinde kesintiye gideceklerini duyurdu. Koronavirüs krizi süresince filodaki 763 uçağın yaklaşık 700'ünü hangara çekmek zorunda kalan şirket, 87 bin personelinin giderlerini ise işçi fonlarını yağmalayan devlet desteğiyle kısa

çalışma ödeneğinden karşılamıştı.

Zarar etikleri gerekçesiyle işten atma saldırısında Lufthansa yalnız değil. Avrupa'nın diğer büyük hava yolu taşımacılık şirketleri de aynı gerekçelerle iş akitlerinin feshedileceğini duyurdular.

Avrupa'da sivil hava taşımacılığının lideri olan İrlanda merkezli Ryanair Nisan ve Haziran aylarında geçen senenin aynı zaman dilimine göre yüzde 95 oranında ciro kaybı yaşadığını açıkladı. İngiliz-İspanyol şirketi IAG ise ciroda 5,3 milyar avro kayıp yaşandığını açıkladı. IAG'nin kardeş şirketi British Airways'te çalışan 12 bin personel de işten çıkarılacak. Bu rakam şirket çalışanlarının dörtte birine tekabül ediyor.

Fransa'nın Air France ile Hollanda'nın KLM şirketlerinin birleşmesi sonucu ortaya çıkan 'Air France KLM' 1,18 milyar avro zarar etiklerini açıkladı. Air France'ın toplam 7 bin 580 kişiyi işten çıkarması bekleniyor. Hollandalı KLM ise 2022'ye kadar toplam 33 bin çalışandan 5 binine çıkış verecek.

Ucuz uçak bileti satışlarıyla ünlü İngiliz şirket Easyjet Nisan-Haziran arası yaklaşık 360 milyar avro zarar ettiği gerekçesiyle 4 bin 500 kişinin işten çıkarılacağını Mayıs ayında duyurmuştu.

Koronavirüs salgını öncesinde de

kritik bir süreçten geçen Norveçli şirket Norwegian ticari bilgilerini Ağustos ayı sonunda paylaşacağını duyurdu. Nisan ayında İsveç ve Danimarka'da bulunan kardeş şirketlerinin faaliyetlerini durduran Norwegian 4 bin 700 pilot ve kabin görevlisini işten çıkardı.

İskandinav Hava Yolları SAS tarafından geçen aylarda yapılan açıklamalarda şirket çalışanlarının yarısının, yani yaklaşık 5 bin çalışanın işten çıkarılacağı duyurulmuştu. Şirket hisselerinin büyük bir kısmını elinde bulunduran Danimarka, İsveç ve Wallenberg Vakfı bir kurtarma paketi hayata geçirdi.

Macar havayolları şirketi Wizz Mayıs ayında rakiplerinden daha fazla uçuş seferi gerçekleştirmesine rağmen, 5 bin personelin yüzde 20'sini işten atmıştı.

SENDİKAL BÜROKRASİNİN ÇÜRÜMÜŞLÜĞÜ

İşçilerin ve emekçilerin direk ve dolaylı vergilerinden oluşan toplumsal fonların yağmalanması anlamına gelen trilyon avroluk kurtarma paketlerini pandemi vesilesiyle şirketlerin kullanımına sunan hükümetler güya istihdam alanları koruyacaklardı. Burjuva hükümetler gibi kapitalist tekeller tarafından verilen söz ve yapılan açıklamaların bir inandırıcılığının ve bağlayıcılığının olmadığını bu son olaylar tekrar doğrulamıştır.

Sınıf mücadelesinin acımasız yasalarının açığa çıkardığı bu gerçeklere rağmen kapitalist tekellerin saldırılarına karşı üyelerinin haklarını korumak için mücadeleyle cevap vermek yerine sendika bürokratları kapitalist tekellere yalvarıp akıllarınca onlara daha yararlı alternatifler sunuyorlar.

Bu yozlaşmış bürokrat takımı, tekel-leri planlı saldırılarından vazgeçirebilecekleri gerici hayalini işçiler arasında yayıyorlar.

Lufthansa'da Pilot maaşlarında yüzde 45'e varan kesintiyi kabul ettiklerini açıklayan Pilot Sendikası (VC) Başkanı Markus Wahl yaptığı açıklamada, "düşük ücretli çalışanların işlerine son verilmesi" yerine "pilot maaşlarında yüzde 45'e varan kesinti yoluyla 350 milyon avroluk bir tasarruf yapılmasının mümkün olduğunu" söyleyerek kapitalist tekelleri ikna etmeye çalışıyor. Pilot maaşlarında yüzde 45'e varan kesintinin kabul edilmesine bile yanaşmayan tekellerin çok daha sert bir saldırıya hazırlandıkları açıktır. İşçilerin, tekellerin bu fütursuz saldırılarına karşı 'hak verilmez alınır' şiarını kuşanmaktan başka bir seçeneği bulunmuyor. Kadına yönelik şiddet, taciz ve tecavüze karşı sosyal medya ve sokaklarda başlatılan "challenge accepted" (Meydan okuma kabul edilmiştir) eylemleri de hakların söke söke alınabileceğini göstermiştir.

Fransa işçi sınıfı yeni saldırılarla karşı karşıya

Fransa'da koronavirüs salgınına fırsatı çeviren burjuvazi işçilerin çalışma saatlerinden ücretlerine kazanılmış haklarında kesintilere gidiyor. Sendikalardan da karşı hamleler gelmeye başladı.

Fransa'nın büyük şirketlerinden Derichebourg'da işçilere ya kesintileri kabul etme ya da işten çıkma dayatması yapılıyor. Airbus için de taşeron üretim yapan Fransız tekelinde "toplular performans sözleşmesi" işçilere sunuldu. Eğer sözleşmeyi kabul ederlerse sadece 2022'ye kadar işlerini sürdürme garantisi verilecek. Fakat önerilen sözleşmeyle işçiler bugüne kadarki toplu sözleşmelerden doğan haklarının çoğunu kaybedecek.

UNSA Sendikası, yaptığı açıklamada, dayatmalarla işçilerin ikramiyelerini, ulaşım ve yemek yardımlarını ve pek çok sosyal kazanımlarını kaybedeceklerini aktardı. FO Sendikası ise şirketle imzaladığı anlaşma ile saldırıya ortak oldu. İşbirlikçi bürokrat sendika yapısıyla FO koronavirüs salgını döneminde de karantinaya rağmen çalışma dayatmasında bulunan şirketlerle ortak hareket ederek sınıf düşmanlığını açıkça göstermişti.

Koronavirüs salgınında başlayan karantina süreci bitip yeniden yoğunlaşan üretim alanında şirket işçilerin ücretlerinde indirim dayattı. Saat ücretlerini "geçici olarak" 8,56 avroya çekeceklerini açıklayan şirketin kararıyla işçilerin ücretleri %20 oranında düşmüş olacak. Şirket sermaye devletinin istihdam koruma planı adı altında verdiği yasal korumaya sığınarak bu dayatmayı yapabiliyor.

1.583 çalışandan 163'ü anlaşmayı kabul etmedi ve bu işçiler işten çıkarılacak. Şirket böylece işten çıkarma politikasını da kullanmaya devam ediyor. İşçilere kabul edilemez şartlar dayatılarak işten atılmaları "gönüllülük" kılıfına sokuluyor. İşçiler başka yerde iş bulma risklerinin, ekonomik krizin getirdiği alım gücü düşüşünün farkındalar. Bundan dolayı çalışanların neredeyse tamamı, memnun olmamalarına karşın dayatmayı kabul etmek zorunda kaldı.

Derichebourg işçilerinden Seif Al-yakoob, "Toplum içinde kalıyorlar ama

yaşamak için yeterli istihdam yok" diyerek işçilerin dayatmaları neden kabul ettiğini ifade ediyor. Bir diğer işçi Emille ise "Veba ve kolera arasında seçim yapma şansımız var. Bu tür uygulamalarla uğraşmaktansa mesleğimi tamamen değiştirmeyi tercih ederim" diyerek istifaasını açıkladı.

Derichebourg "Toplu performans sözleşmesi" kullanan ilk Fransız şirketlerinden biriydi. Bu sözleşme yöntemi 2017 yılında çıkarılan iş kanunu ve Macron yönetmelikleriyle oluşturuldu. Sermayeye hizmet için bir önceki hükümetten bayrağı devralan Macron böylece burjuvaziye dayatmaları için yasal kılıf sağladı. Yasada bu saldırı "zayıflamış şirketlerin istihdamını korumak için" düzenleme yapması olarak sunuldu. Fakat bu yasa, çalışma saatlerinden ücretlendirmelere tüm çalışma koşullarında kapitalistlerin kârları azalmasını diye değişiklik yapmasının önünü açtı. 13. maaş olarak tarif edilen ikramiyeyi kesmek, saat ücretlerini düşürmek, vardiya saatlerini uzatmak gibi pratikteki adımlarla Fransa işçi sınıfının grevlerle kazandığı toplu sözleşme hakları şimdi trpanlanıyor.

17 EYLÜL ULUSAL GREV VE EYLEM GÜNÜ

Koronavirüs salgınının ağırlaştırdığı kriz bahanesiyle yeni sömürü uygulamalarını hayata geçirmeyi amaçlayan burjuvazi saldırılarını sistematikleştiriyor. Kriz döneminde yapılacak "fedakarlığın" sonrasında "mükafatlandırılacağı" vaadiyle işçilere susup beklemeleri dayatılıyor.

Sermaye sınıfının bu uygulamalarına karşı Fransa işçi sınıfının da yeni

karşıllıklara hazırlandığı görülüyor. Derichebourg işçileri dayatmaların başından itibaren eylemli bir süreç örmüştü. Fakat işbirlikçi sendika bürokratlarının makyajlı hikayeleri, tabandaki örgütsüzlük ve genel atmosferdeki durgunlukla işçilerin genel çoğunluğu durumu kabullenmek zorunda kaldı. Ama saldırılar bununla bitmediği gibi daha uzun vadeli kesintiler de gündemde. Bu saldırılar, mücadelenin farklı kanallardan sürebileceği potansiyelini taşıyor.

17 Eylül günü Sud Solidaires Sendikası ulusal grev ve yürüyüş günü çağırısı yaparak hazırlıklarına başladı. Tekil işletmelerdeki kesintilere ve yeni değişen hükümetin emeklilik yasası gibi genel saldırılarına karşı 17'sinde sokağa çıkarak dönemin ilk eylemli cevabını vermeyi planlıyorlar.

Geçtiğimiz yıl emeklilik yasasına karşı kitleselliği ve uzun soluklu grevleriyle önemli bir mücadele veren Fransa işçi sınıfı koronavirüs salgını ile geri çekilmişti. Fakat karantina kaldırıldığı andan itibaren yeniden kitlesel ve militan eylem örnekleriyle saldırılara yanıt verme konusunda hâlâ dinamik olduğunu gösterdi.

Sermaye devletinin kendi içinde hükümet üyesi başbakan ve bakanları yenileyerek imaj tazelemeye çalıştığı bir dönemde kapsamlı saldırı paketlerinin devam ediyor olması işçi sınıfının da tepkisinin ve mücadelenin süreceğine işaret ediyor. Macron'un politik manevraları, saldırılarda kısmi geri çekilmeleri, göz boyama adımlarının sonuç üretmediği aşikar. Fransa işçi sınıfı, bu kesintilere ve emeklilik yasasında kalan haklara karşı yeni grev dalgasını yükseltme potansiyeli taşıyor.

İşsizliğe ve geleceksizliğe karşı örgütlü mücadeleye!

İki milyondan fazla genç eşitsiz koşullarda ve salgın döneminde YKS maratonunda ter dökerek üniversiteye girme hayalleri kurarken, diğer yandan milyonlarca diplomalı işsizde her geçen gün yenileri katılıyor. Bin bir emek ve zorlukla üniversiteye giren, hatta derece ile mezun olan gençleri, üniversite sonrası işsizlik ve geleceksizlik bekliyor. Her sene diplomalı işsizler ordusunun saflarına milyonlarca gencin katılması, kapitalist sistemin gençlere reva gördüğü "geleceği" de gözler önüne seriyor. Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi'nin açıkladığı Üni-Veri Raporu, bu gerçekliği bir kez daha ortaya koydu. Rapor hazırlanırken 70 ayrı bölümden mezunlarının iş bulma süresi, başlangıç ücretleri ve kamuda işe yerleşme oranları ele alındı. Rapora göre, İktisat mezunlarının yüzde 39,3'ü okuldan ayrıldıktan sonra ancak 12 ay ya da üzerindeki sürelerde iş bulabilirken, İktisat mezunlarının yüzde 68'i asgari ücretle işe başladı.

Diğer yandan Hukuk öğrencilerinin yüzde 20'si mezuniyetin ardından 6-12 ay içinde, yüzde 19,4'ü ise 12 ayın üzerinde sürelerde işe girebildi. Hukuk mezunlarının yüzde 40'ının işe başlangıç ücreti ise asgari ücret ile 2 bin 999 TL

arasında oldu.

Mezunları 0-6 ay içinde iş bulan bölüm sayısı sınırlı kalırken, Su Ürünleri mezunlarının yüzde 52'si, Türk Dili ve Edebiyatı mezunlarının yüzde 47'si, Ziraat ve Tarım mezunlarının ise yüzde 45'i mezuniyetten ancak 12 ay sonra iş bulabildi. Arkeoloji bölümü mezunlarının yüzde 76'sı, Diş Hekimliği mezunlarının yüzde 39,4'ü, Felsefe bölümü mezunlarının yüzde 66'sı, işletme bölümü mezunlarının yüzde 66,3'ü, ve Matematik bölümü mezunlarının yüzde 61'i mezun olduktan sonra asgari ücret ile iş başı yaptı.

Atanamama sorunundan kaynaklı yaşadığı bunalım sonucu birçok mezun gencin yaşamına son verdiği öğretmenlik alanında ise rapora göre, mezunlarının yüzde 31'i mezuniyetin ardından bir yıl içinde iş bulamazken iş bulanların yüzde 56'sı işe başlangıç ücreti olarak asgari ücret ile 2 bin 999 TL arasında ücret aldı. Öğretmen mezunlarının kamuda işe yerleşme oranı ise yüzde 75'te kaldı. Siyasal Bilgiler, Kamu Yönetimi ve Uluslararası İlişkiler bölümlerinden mezun olanların yüzde 67'si asgari ücretle iş yaşamına atılırken yüzde 43'ü, 12 ay içinde iş bu-

lamadı.

Mantar gibi türeyen merdiven altı üniversitelerin sayısının her geçen gün arttığı Türkiye'de, mezun olan gençler işsizliğe ve geleceksizliğe mahkûm ediliyor. "Gençlere istihdam sağlanıyor" yalanı AKP iktidarının dilinde pelesenk olurken, özellikle salgın döneminde genç işsizlik oranında düşüş yaşandığı yalanı topluma kanıksatılmaya çalışıldı. Fakat devletin kendi açıkladığı raporlarda görüldüğü gibi, işsizlikte yaşanan artış, kolay kolay manipüle edilemiyor. Sermaye devletinin gençliğe reva gördüğü geleceksizlik, son dönemde gençliğin en büyük kaygısı haline geldi. Birçok genç, bu kaygının yarattığı bunalımla çözümünü yaşamına son vermekte buluyor.

Ancak, düzenin yarattığı işsizlik ve geleceksizlik sorununun çözümü tek tek intihar etmekte değil, birlikte örgütlü mücadeleyi büyütmektedir. Mezun olduktan sonra diplomalı işsizler ordusunun safına katılmayı beklemeden, şimdiden okullarımızda, üniversitelerimizde birliğimizi oluşturmalı, bizlere geleceksizlik dayatan kapitalist sisteme karşı örgütlü bir şekilde mücadele etmeliyiz.

P. SEVRA

Koronavirüs emperyalist kapitalizmin krizini küresel çapta derinleştirdi. Salgın karşısında halk sağlığını korumaktan aciz kalan kapitalist devletler, hızla sermayeyi kurtarma politikalarını devreye soktu. Halihazırda yaşamları hiçe sayılan işçi ve emekçilerle birlikte gençliğin geleceği de daha büyük bir tehditle karşı karşıya.

Koronavirüsün kısa ve uzun süreli etkileri üzerine yapılan bilimsel araştırmalar bu gerçeği döne döne gözler önüne seriyor. Bu araştırmalardan bir tanesi de ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) öncülüğünde gerçekleştirildi. ILO'nun resmi internet sayfasından yayınladığı "Covid-19 ve Gençlik" adlı rapor koronavirüsün gençler üzerindeki etkilerine odaklanıyor.

112 ülkeden 12.000'in üzerinde katılımıyla Nisan-Mayıs 2020 tarihleri arasında gerçekleştirilen anket çalışmasının sonuçlarını içeren rapor; eğitim, iş, ruhsal sağlık ve haklara erişim başlıkları üzerinde duruluyor. Anket çalışması 18-

Kapitalizm pandemiyle birlikte gençliği vurdu

29 yaş arası gençler üzerinde yoğunlaşırken katılımcıların çoğunluğunu eğitimli ve internet erişimine sahip gençler oluşturdu.

Önlem alınmadığı takdirde gençliğin pandeminin uzun dönem olumsuz etkilerinden en fazla etkilenecek kesim olduğu belirtilen raporda özellikle gençler içerisinde bu etkilenmeye en açık kesimlerin genç kadınlar ve 18-24 yaş arası gençler olduğu vurgulandı. Raporda öne çıkan sonuçlar şöyle:

-Gençlerin %70'inden fazlası okulların kapanmasından olumsuz etkilendi.

-Gençlerin %38'i gelecekteki kariyer beklentilerinden emin değil ve krizin işgücü piyasasında daha fazla engel oluşturacağına, okuldan işe geçiş sürecini uzatacağına inanıyor.

-Okulların kapanmasıyla birlikte, gençlerin %65'i bu süreçte internet erişimi olsa dahi daha az şey öğrendiğini, %51'i eğitimlerinin erteleneceğini, %9'u ise eğitimlerinin tamamlanmayacağı korkusu yaşadıklarını belirttiler.

-Pandemiden önce çalışan özellikle 18-24 yaş arası gençlerin %17'si tamamen işi bıraktı, gençlerin çalışma saatleri ortalama olarak 2 saat düştü ve %42'sinin gelirlerinde düşüş yaşandı. Gelir düşüşünü en çok yaşayan gençler dar-gelirli ülkelerde yaşayanlar olurken üretkenlik düşüklüğü genç erkeklere kıyasla genç kadınlarda daha fazla gerçekleşti.

-Gençlerin %17'sini anksiyete bozukluğu ve depresyondan muzdarip. Ruh sağlığı en kötü durumdaki kesimi,

bir kez daha 18-24 yaş arası gençler ve genç kadınlar oluşturdu. Hem okuyan hem çalışan gençlerin, bu faaliyetlerinin her ikisinin de aksaması ya da durması durumunda depresyon ve anksiyete bozukluğunu neredeyse iki kat daha fazla yaşamaya meyilli olduğu belirtiliyor.

-Gençlerin %33'ü barışçıl gösterilerin de içerisinde bulunduğu kamusal olaylara katılım hakkının dikkat çekici bir oranda etkilendiğini, %27'si dini inanç özgürlüklerinin uygulanmasında zorluklar yaşadıklarını, %24'ü bilgi alma hakkının etkilendiğini ve %21'i masrafları karşılamakta zorlandıkları için barınma sorunu yaşadıklarını belirtti.

-Gençlerin sosyal haklara erişimi de azalırken, özellikle genç kadınlar sosyal haklarına ulaşmak için daha fazla zorluklarla karşılaştı.

-Pandemiye karşı alınan önlemlerin popülerliği içerisinde %78'lik onaylama ile "gelir desteği" ve %75'lik onaylama ile "iş desteği" sıralamanın ilk ikisini oluşturdu.

Parasız eğitim hakkımız için!..

2020-2021 eğitim öğretim yılı için üniversite tercih dönemi başladı. Salgın koşullarında YKS'ye giren 2.5 milyona yakın öğrencinin sadece yüzde 77.32'si Temel Yeterlilik Testi'nin (TYT) 170 puan barajını geçebildi.

Üniversite tercih günleri başlamadan haftalar önce, özel/vakıf üniversiteleri adeta yarışmasına Türkiye'nin dört bir yanını tanıtım reklamları ile donattılar. Reklamlarda genellikle üniversitelerin sahip olduğu sosyal alanlar, üniversitelerinin kampüsleri, uyguladıkları eğitim yöntemleri ve yurtdışında sağladıkları imkanlardan bahsedildi. Akademik düzeyleriyle, bilimsel başarılarıyla övünen özel/vakıf üniversitesi neredeyse hiç yoktu. Bu üniversiteler reklamlara dev bütçeler ayırarak bu sene de öğrenci kapma yarışına girdiler.

YÖK tarafından yayınlanan "Vakıf Yükseköğretim Kurumları 2020 Raporu"na göre Türkiye'de toplam 77 özel ve vakıf üniversitesi var. Bunların 47'si İstanbul'da yer alıyor. Bu üniversiteler kütüphaneler için yaklaşık 85.5 milyon lira, tanıtım reklamları içinse yaklaşık 217 milyon lira harcama yapmışlar. Üniversite bütçelerinden reklamlara ayrılan bu pay, eğitimin ticarileşmesinin geldiği

boyutu anlatıyor.

Her alanı olduğu gibi eğitim alanını da ticarileştiren sermaye devleti, özel/vakıf üniversitelerine tam destek veriyor ve öğrencileri bu üniversitelere gitmek için adeta teşvik ediyor. Devlet üniversitelerine ise yeterli miktarda bütçe ayrılmıyor; teknik donanım, laboratuvar ve uzaktan eğitim için gerekli alt yapı ihtiyaçları karşılanmıyor. Böylece birçok imkana sahip görünen özel/vakıf üniversiteleri "cazip" fiyatlar ile öğrencilerin tercih ettikleri üniversiteler oluyor.

Öğrencilerin "müşteri", rektörlerin ise "patron" olarak görüldüğü özel/vakıf üniversitelerinin tanıtım reklamları ne kadar "renkli, dikkat çekici ve övgü dolu" olsa da, bu üniversitelerin öğrencilerden

aldıkları para ile öğrencilere harcadıkları para arasında önemli bir açığı var. Örneğin, Avrasya Üniversitesi öğrenci başına 4 bin TL harcama yaparken öğrenciden 20 bin TL istiyor. Üsküdar Üniversitesi ise öğrenciye 8 bin TL harcama yapıyor ama talep edilen miktar 26 bin TL ve 108 bin TL arasında değişiyor. Öğrenciye en az harcama yapan üniversitelerin başında ise Esenyurt ve Biruni Üniversiteleri geliyor.

Eğitimin parasız, ulaşılabilir ve nitelikli olması en temel hak iken, milyonlarca genç olarak üniversite tercih döneminde özel/vakıf üniversitelerine yönlendiriliyor. Geleceksizliğin, işsizliğin arttığı bir dönemde, bir emekçi çocuğu olarak bu üniversitelerin talep ettiği

parayı karşılama olanağına sahip olan çok az arkadaşımız var. Sermaye devleti bir yandan eğitimi ticarileştirirken, bir yandan da mezun olsak dahi iş olanağı olmadığından kaynaklı bizlere işsizliği/geleceksizliği dayatıyor.

Bizler sermaye devletinin bizlere reva gördüğü "geleceği" yaşamak zorunda değiliz! Özel/vakıf üniversiteleri arasında "en uygun fiyatlı olanı seçme" mecburiyetinde değiliz! Üniversite tercihimiz ne olursa olsun, gittiğimiz üniversitelerde beslenmeden ulaşım, barınmaya kadar birçok sorun ile karşılaşacağız. Tüm bunlara karşı üniversitelerde birliğimizi kurmalı, geleceğimiz için birlikte mücadele etmeliyiz.

DEVİRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ

Yükselen, meslek liselerinin yıldızı değil sermayenin iştahı!

yor.

LGS'ye giren öğrencilerin sayısı geçen yıla oranla yarım milyonun üzerinde arttı. Adrese dayalı sistemle istedikleri okullara gidemeyen öğrenciler meslek liselerine yöneldi. Üstelik gerçek işsizlik oranının yüzde 30'ları aştığı, TÜİK'in genç işsizlik oranının %27'yi geçtiği bir dönemde gençler hayallerinden ve isteklerinden vazgeçerek meslek liselerine yöneliyor, yönlendiriliyorlar. Ya da okul kontenjan sorunu yüzünden en yakın okulları tercih etmek zorunda kalıyorlar. Gerçek hiç de MEB'in gururla ifade ettiği gibi istekle değil, zorunlulukla oluyor.

Sanayiye ucuz ve nitelikli ara eleman yetiştiren meslek liseleri şimdiden yük-

sek verimle üretimin bir parçası haline geldi. Atölyelerde yapılan üretim ve geliştirilen projeler yüksek ihalelerle satışa sunuluyor. Döner sermayeden okul yönetimleri aslan payını alırken öğrencilere ise emekleri karşılığında ne kadar verildiği dahi tartışılmıyor. Bunun en yakın ve açıktan örneği pandemi sürecinde MEB'in çağırısı ile dezenfektan, temizlik ürünleri üreten meslek liselilerin "vardıyalı, tam kapasite" ile çalışmaları oldu.

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk bu pandemi öncesi kabine toplantısında şu sözleri sarf etmişti: "Herkes üniversiteye gitmek zorunda değil. 'Okumayan çocuğu meslek lisesine göndereyim' algısını yıkmalıyız. Dönüşümü sektörle birlikte, istihdam ihtiyacına göre gerçekleştireceğiz. Sanayici bizden nitelikli ara iş

gücü istiyor. Herkes üniversiteli olmak zorunda değil. 'Sen ağa ben ağa, bu inekleri kim sağa' durumu var yani."

Bu tablo sermayedarların ve onların temsilcisi olan iktidarın da iştahını kabartıyor. Gelişen teknoloji ve üretime kısa sürede uyum sağlayabilecek genç beden ve zihne ihtiyacı olan sermayedarlar için yükselen yıldız, daha ucuza çalışan, daha çok kâr ettiren genç işçiler ordusu oluyor. MEB'in de meslek liselerini her dönem ön plana çıkarmasının, her konuşma ve açıklamada vurgulanmasının nedeni bu.

İster Z kuşağı ister Y, X kuşağı desinler; gençliğe geleceksizlikten başka bir şey vaat etmeyen dayatmacı bu sisteme karşı mücadele etmekten başka bir seçenek yok. Meslek lisesi öğrencilerinin yıkılan hayalleri üzerinden büyütecekleri sermayelerine ve sermaye düzenlerine karşı birlik olmalı, mücadeleyi büyütmeliyiz.

MESLEK LİSELİLER BİRLİĞİ

MEB LGS yerleştirme sonuçlarının açıklanmasının ardından meslek liselerine tercihin geçtiğimiz senelere oranla yükseldiğini açıkladı. Bakan yardımcısı Mehmet Özer gazeteje verdiği röportajda "Sınavlı okulların tamamı doldu, meslek liseleri yükselen yıldız oldu!" açıklaması yaptı.

2019'da sınavlı ve sınavsız öğrenci alan okullara toplam 298 bin 153 öğrenci yerleşmişken 2020'de bu sayı 417 bin 233'e yükseldi. Mesleki eğitime yerleşen öğrenci sayısında 2019'a göre artışın %40 olduğu belirtiliyor. Meslek liselerinde öğrencilerin iş garantisi olduğu izlenimi ve pandemi sürecinde dezenfektan, maske, önlük, siperlik gibi malzemelerin üretiminin devam etmesinin meslek liselerinin prestijinin arttığı öne sürülüyor.

Sınavda yüksek başarı gösteren öğrencilerin tercihlerinin de meslek liseleri olduğunun ifade edildiği röportajda ticaret ve sanayi odaları ile anlaşmalı okulların ilk sıralarda yer aldığı bildirili-

“İstanbul Sözleşmesi” yaşatır mı?

Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle çok yönlü mücadele amacıyla hazırlanan İstanbul Sözleşmesi, 2019 yılında 34 ülkede farklı zamanlarda onaylanıp yürürlüğe girdi. Türkiye ise AB ile ilişkilerini geliştirmek adına 46 imzacısı bulunan sözleşmeyi 2011’de ilk imzalayıp onaylayan ülkelerden biri oldu. Gerici tabanını tutuma kaygısına düşen AKP-MHP iktidarı, “aileyi yıktığı ve eşcinselliği teşvik ettiği” gerekçesinin arkasına sığınarak İstanbul Sözleşmesi’ne attığı imzayı geri çekmek istiyor. Gelen tepkiler üzerine dinci-faşist rejimin içerisinden farklı kesimler İstanbul Sözleşmesi’ni savunan açıklamalar yaptı.

Kadın örgütlerinin öncülüğünde başlatılan “İstanbul Sözleşmesi”ne yönelik saldırıya karşı pek çok kentte kitlesel eylemler gerçekleştirildi. Bu eylemler, binlerce kadın ve erkeği sözleşmeyi savunma eylemlerinde birleştirdi. Oluşan tepki sosyal medyada, kent meydanlarında, fabrikalarda kendini gösterdi. AKP-MHP gericiliğinin azgın kadın düşmanı politikalarına karşı tepkiler devam ediyor. Felaket boyutuna varan kadın cinayetlerine karşı ve İstanbul Sözleşmesi’ni savunmak için başlayan bir eylem süreci var. Petrol-iş, Genel-iş, Birleşik Metal İş’in örgütlü olduğu yerlerde anlamlı tepkiler verildi.

AKP MYK’sının 5 Ağustos’ta sözleşmeden çekilme gündemiyle toplanacağı açıklandığında pek çok kentte kadınlar meydanlara çıkarak taleplerini haykırdı. Kitlesel eylemlerden biri İstanbul Kadıköy’de gerçekleşti. Dinci-faşist rejime tepkili olan örgütlü/örgütsüz yüzlerce kadın eyleme katıldı.

Eylemde yapılan basın açıklamasından sonra kürsü katılımcılara açıldı. Birçok kadın yaşadığı şiddeti, baskıyı, İstanbul Sözleşmesi’ni neden savunduğunu anlattı. Kadına yönelen şiddete ve AKP iktidarına karşı tepkiler dile getirildi. Kürsüde eksik kalan hemen hemen hiç kimsenin değinmediği bir konu vardı: Kadın işçilerin yaşadığı baskı, şiddet, mobbingdi. Eylemlere kadın işçilerin sesini taşımak, kadına yönelik şiddetin temelinde olan sınıfsal arka planı anlatmak, İstanbul Sözleşmesi’nin tek başına kadınları yaşatmaya yetmeyeceğini söylemek temelde biz devrimci kadınların sorum-

İstanbul Sözleşmesi’ne saldırıya karşı gelişen eylemlerden biri de Kadıköy’deki mitingdi. Açık kürsüde birçok kadın yaşadığı şiddeti, baskıyı, İstanbul Sözleşmesi’ni neden savunduğunu anlattı. Kadına yönelen şiddete ve AKP iktidarına karşı tepkiler dile getirildi. Kürsüde eksik kalan hemen hemen hiç kimsenin değinmediği bir konu vardı: Kadın işçilerin yaşadığı baskı, şiddet, mobbingdi.

luluğudur. Çünkü AKP-MHP rejimine ve kadına yönelik şiddete karşı eylemleri örgütleyenler, öfkenin sokaklara taşması için çaba sarf eden kadın örgütleri, yapıları gereği bunu yapamazlar.

Koç Grubu, Sabancı Vakfı, Eczacıbaşı Topluluğu, Boyner Grubu, Penti, Koton, Zorlu Grubu, TÜSİAD gibi bazı kapitalistler de “İstanbul Sözleşmesi’nden tarafız” diye açıklama yaptılar. İşyerlerinde mobbingin ve tacizin uygulanmasını bir sömürü biçimi olarak kullanan bu burjuvaların sözleşmeye sahip çıkıyor görünmeleri sahtekarlıktan başka bir şey değil. Hal böyleyken kesinlikle onlarla aynı tarafta olamayız. Sözleşme uygulansa da aynı tarafa düşemeyiz. Böylesi bir duruş, biz kadınları yaşatamaz.

Kadına yönelik şiddete ‘hassasiyet’ gösteren bu kurumlarda yaşananlara biraz daha yakından bakalım.

Yazaki’de kadın işçileri taciz eden formeni koruyan Yazaki yönetiminin, tacize karşı duran işçisini işten atmasından tanıyoruz bu kapitalistlerin şiddete karşı duruşlarını.

Kastaş’ta üretimin taciz ve mobbing temelinde yürütüldüğünü biliyoruz. Kastaş patronu utanmadan sözleşmeye sahip çıktığını açıklıyor.

Koç Holding’e bağlı fabrikalarında kadın işçilerin çalışma koşullarından tanıyoruz. Koç Grubu’na bağlı Ford Otosan fabrikasında kadın işçilerin yasalarda kreş haklarının olmasına rağmen kreş olmadığı için çocuklarını ailelere ya da komşulara bıraktığı için zorlandıklarını biliyoruz. Adet döneminde kadın işçilerin revire gidişlerini engellemek için kırk takla atıyorlar. Hızla yürüyen banttan ayrılmadığı için kadın işçilerin tuvalete bile gitmeden çalışmak zorunda bırakıldıklarını biliyoruz.

Koç Grubu’na bağlı bir başka firma olan Arçelik’te çalışan kadınlar da koşullarının tamamen eşitsizlik üzerine kurulduğunu ifade ediyor. Tacize uğradığını söyleyen kadınların mobbinge, yalnızlaştırmaya ve dedikoduya maruz kaldıklarını bizzat çalışanların aktarımından biliyoruz. Arçelik’te düşük ücretlere, performans dayatmasına ve ağır çalışma

koşullarına yine en çok kadın işçiler maruz bırakılıyor.

Eşitsizliğin ve şiddetin kökleri özel mülkiyetin ortaya çıktığı döneme kadar uzanıyor. Üretim araçlarının özel mülkiyeti ve ücretli emek sömürsüne dayalı kapitalist düzende İstanbul Sözleşmesi’nin uygulanması biz kadınları yaşatacak mı?

Biz kadınları yaşatacak olan kağıda dökülmüş sözleşmeler değil belki ama onu nasıl kazandığımızdır. Alanlarda, fabrikalarda örgütlü duruşumuzdur. Elbette kadınlar lehine maddeler içeren sözleşmeleri savunmak için mücadele etmek gerekiyor. Bununla birlikte sadece sözleşme ya da yasaların cinayetleri önlemeye de şiddeti azaltmaya da yetmediğini biliyoruz. Şiddeti sınırlayabilecek tek dayanağımız örgütlü, eylemli mücadeleyi büyütebilmektir. Şiddetten ve cinsiyet ayrımcılığından kurtulmak için ise kapitalizmi yıkmak gerekiyor.

İSTANBUL’DAN BİR SINIF DEVRİMCİSİ

İnternet ve ağ tarafsızlığı

H. Armoni

İnternet günümüzde insanların temel bir ihtiyacı haline gelmiş bulunuyor. Ağ tarafsızlığının ne anlama geldiği ya da Türkiye’de geniş kitlelerce neden ele alınmadığı konusuna girmeden önce, internetin ne olduğu ve nasıl çalıştığı hakkında bazı bilgiler gerekli olacak. Son kullanıcı olarak adlandırılan biz “tüketiciler”, hak arayışına girmek için bazı kavramları öğrenmek durumundayız.

İnternetin ortaya çıkışı ve dünyaya yayılması oldukça yenidir ve tahmin edilebileceği gibi birçok teknolojinin üretimine sebep olan askeri amaçlar doğrultusunda gelişmiştir. İnternet ABD’de 1969 yılında DARPA’net olarak, 1977’de ARPANet ve sonrasında ise ordu dışında ilk olarak belirli üniversitelerde kullanılmıştır. Temel amacı ise, Amerika’ya nükleer savaş açılrsa ya da federal kurumlar bombalansa dahi iletişimi sağlayabilmezdır.

İnternet yani iletişim ağı, bilgi iletiminin bir yoludur. Verilerin dijital olarak 1 ve 0 şeklinde depolanması teknolojisi, bildiğimiz anlamdaki bilgisayarları hayatımıza sokmuştur. Bilgisayarların birbirine bağlanmasına da ağ kurmak deniliyor, örümcek ağlarından esinlenilerek. Web, normalde örümcek ağı anlamına gelirken artık internet ağı anlamında kullanılıyor. Son kullanıcıların internet üzerinden eriştiği sitelerin, sayfaların, bilgilerin, verilerin bilgisayar dilindeki 1 ve 0’lara dönüşebilmesi için yazılmış olan kodların oluşturduğu yazılım sistemine ‘Web’ deniliyor. Bu sistemin fiziki altyapısına yani donanımına ise, yine ağ anlamına gelen ‘network’ deniliyor. İnternet üzerinden eriştiğimiz tüm veriler, bu networkü oluşturan ‘sunucu’ (server) adı verilen bilgisayarlarda depolanıyor. Biz internette bir ‘tarayıcı’ (browser, örneğin Google şirketine ait olan Chrome ya da Microsoft’a ait Internet Explorer gibi) açıp herhangi bir şey aradığımızda istemci (client) konumunda olarak birtakım protokoller aracılığı ile veriyi sunucudan istemiş oluyoruz. Akış sonucunda da veri ister video, ister metin, ya da mail vb. ekrana geliyor.

Verinin iletimi çeşitli yollarla sağlanıyor. Ama tüm ülkelerin birbirine bağlanmasını sağlayan internetin trafiği mevcut durumda yüzde 99 olarak denizler altına döşenmiş kablolar aracılığı ile gerçekleştiriliyor.

şiyor. Kablololu bağlantı halen en sağlam bağlantı yoludur. Elektrik, ses veya ışık biçiminde sinyallerle taşınan veriler aynı zamanda radyo frekansları aracılığıyla da taşınabiliyor. Wifi bağlantısının avantajı mobil olması, ancak her yerde sinyaller aynı kalitede olmayabiliyor. Denizlerin altında 468 kablo hattı var ve bazılarının uzunluğu 20 bin kilometreyi bulabiliyor. Bu “fiber optik” kablolarda veri ışık biçiminde taşınıyor ve bu sayede daha az veri kaybı oluyor. Kıtalar ve ülkeler arasında bu yoldan veri akışı hem oldukça az veri kaybıyla hem de hızlı bir biçimde gerçekleşiyor. Bu akış, ışık hızında olduğundan internetin hızına kullanıcıların fark edebileceği bir etkide bulunmuyor. Kullanıcıları internetinin hızını, büyük ölçüde yerellerdeki iletişim altyapısı belirliyor. Zira fiber optik kablolar, yerel bölgelerde henüz yeterince döşenmiş değil. Hele ki Türkiye’nin bu konuda oldukça geriden geldiğini belirtmek gerekiyor.

Türkiye’de altyapı konusunda Türk Telekom’un önceliği var. Özelleştirme ile beraber 2026 yılına kadar şebeke kurma imtiyazı bu şirketin elinde bulunuyor. Fiber optik kablo döşeme konusunda da ağır ilerlediklerini ve bunu bilinçli olarak yaptıklarını ifade etmek yanlış olmaz. Dünyada internetin yaygınlaşması ile beraber geliştirilmeye başlanan fiber kablolarla geçici bir çözüm olarak, Graham Bell zamanından kalma ve ses sinyalini taşıyan bakır teller kullanıldı. Bu teller üzerinden yine geçici bir teknoloji olan DSL (ADSL, VDSL vs.) geliştirildi ama bir yandan da şebekelerin fibere dönüştürülmesi süreci başlatıldı. İşte Türkiye halen büyük oranda eski teknolojiyi kullanıyor. Şehirlerin merkezleri, uzak köyler ya da büyük şehirlerin şebekeleri farklılık

gösteriyor ve hiçbir şekilde yeterli döşeme yok. Hatta uzunca bir süredir şebekenin fibere dönüştürülmesi iktidar tarafından engelleniyor. Belediyeler kazı izinlerini vermiyorlar. Bunun nedeni çok açık; ana akım medyayı avucunun içine almış olan AKP, internette sansür ya da erişim yavaşlatma uygulamalarının yanı sıra altyapıyı güçlendirme konusunu da ağırdan alıyor. Bunlara ek olarak söylemeyecek bir diğer husus ise, internetin bu kadar yavaş ve kalitesiz olmasına rağmen pahalı olmasıdır. Türkiye internet hızı açısından dünyada 102. sırada. 2019 yılında dünyada ortalama hız 11,03 Mbps iken Türkiye’de 5,27 Mbps olarak açıklandı. Singapur’un hızı ise 85,02 Mbps.

Peki, internet özgür mü ya da mesele sadece bağlanma hızı ve parası mı? Elbette değil. ‘Ağ tarafsızlığı’ dediğimiz olgu burada devreye giriyor, çünkü her şeyde olduğu gibi internette de kapitalist tekellerin egemenliği bulunuyor. Ağ tarafsızlığı kavramı yine ilk olarak ABD’de gündem oldu, hatta yasa tasarıları yapıldı. Sonra bu tasarının kaldırılması gündeme geldi ve ABD’de insanlar etkili protestolar düzenlediler. Donald Trump başa geldikten sonra, 2017 yılında bu tasarı kaldırıldı. Ağ tarafsızlığı; internet servis sağlayıcılarının (misal Türkiye’de Türk Telekom, Vodafone vd.), devletlerin veya düzenleyici kurumların (BTK vb.) kendi keyiflerine veya belirli grupların ticari çıkarlarına göre internette müdahale etmemesini dile getiren bir kavramdır. Yani internet üzerindeki tüm veri akışının farksız ve eşit hızda mümkün kılınmasıdır. Diyelim ki network bir otoban olsun. Facebook, Youtube, Netflix veya herhangi bir web sitesine erişim bu otobandaki şeritlerde eşit hızlarda

gitmelidir. Ağ tarafsızlığı bunu savunur. 2017 yılında bu konu üzerine çıkarılan yasa tasarısının kaldırılması ile ne oldu? Bu sefer otobandaki şeritlerde bazı uygulamalar, özellikle teknoloji devlerinin ürünleri hızlı şeritlerden geçebilecekler. Küçük çaplı işletmeler, girişimciler buna haksız rekabet gözüyle yaklaştıkları için karşı çıktılar. Ama devletlerin de hangi içeriklere erişimin hızlı ya da doğrudan engelleme olacağına karar vermesi asıl sorunu oluşturuyor.

HTTP protokolünün yaratıcısı olan Tim Berners Lee ABD’de böyle bir adım atılması ile ilgili yaptığı bir açıklamasında “Ağ tarafsızlığını kaybetmek, bildiğimiz interneti kaybetmektir.” demişti. Ağ tarafsızlığı gündemi ABD’de geniş tepkilere yol açsa da ne yazık ki Türkiye’de bu konu hakkında gerekli ilgi oluşmadı. Türkiye’de ağ tarafsızlığı üzerine bir kanun düzenlenmesi yok, gündeme de gelmedi. Aksine, Türkiye internette zararlı olduğunu öne sürdüğü içerikleri engellemeyi kamusal bir hak olarak görüyor. 2000’li yıllarda Youtube’a yönelik yasaklar devreye sokulmuştu, 2 sene boyunca Wikipedia’ya erişim yasaklanmıştı. Yüzlerce web sitesinin veya binlerce içeriğin Türkiye’den erişimi engellenmiş durumda. Geçtiğimiz günlerde sosyal medyaya yönelik yeni bir sansür yasası devreye girdi. Toplumsal muhalefetin sesi yükseldiği zamanlarda da internet ve sosyal medya platformları yavaşlatılabilir. Bütün bunlar devletin internet üzerindeki tekeli sayesinde gerçekleşiyor. Elbette bu yasaklamalar ya da engellemeler başka yöntemler ile fiilen boşa çıkarılabilir. Ancak internete müdahale edilmesi bir hak gaspıdır ve bunun için de mücadele edilmelidir.

İnternetin güncel hali, nasıl evrimleşebileceği ve Türkiye’nin ne kadar geride kaldığını takip etmek önemlidir. Bilinçli internet kullanıcıları olmak ve haklarımız konusunda talepler oluşturmak açısından da böyle.

Kaynaklar

- Bilgisayar Kavramları. “İnternet Nasıl Çalışır?”. 4 Haziran 2020. <https://www.youtube.com/watch?v=jVsUOIbZu7o&list=PLh9ECzBB8tJMKXmd8ovXR8TmQe-aVtz5-l>

- Pehlivan, Mehmet. “Ağ tarafsızlığı”. **Arka Kapı**. Sayı 1.

- Vikipedi.

***İşçi sınıfının devrimci sanatçıları
Bertolt Brecht'i ve Federico Garcia Lorca'yı
saygıyla anıyoruz!..***

***"Tiyatro
sahnesinde
o, ateşli bir
tutkuydu sanki,
halkın ağzıydı,
şiiysel bir şimşek
ve yıldırım
sesiydi, tatlı bir
aşk ezgisiydi."
René Wintzen***

***"... Birbiriyle uzlaştırılmaz iki
İspanya vardı; korkunç, melun,
çatal tırnaklı yeraltı İspanya'sı,
lanetli İspanya; büyük hanedanın
ve kiliseye ait cinayetlerin çarmıha
gerilesi, zehirli İspanya'sı; ve
karşısındaki İspanya, yaşama
onuruya ve ruhuyla gülen, sezginin,
geleneğin ve keşfin parıltılı
İspanya'sı, Federico Garcia Lorca'nın
İspanya'sı!"***

Pablo Neruda

